

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXII.

ČÍSLO 12

DECEMBER 2024

Čo máme robiť?

Volby ruženčiarov - Sestra Ruah - Skautská storočnica - Rok modlitby
Potravinová zbierka - Rozpis omší - Naše poslanie - Za Kikou - Recepty

Vernisáž výstavy 100 rokov skautingu na Hornej Nitre, 9. novembra 2024

Dosiahnuť cieľ, pre ktorý nás Boh stvoril

Ktosi sa spýtal sv. Antona Veľkého: „Čím sa zapáčim Bohu?“ A starec odpovedal: „Zachovaj to, čo ti nariadujem: Nech ideš kamkoľvek, maj Boha vždy pred očami. Nech robíš, čo robíš, maj pre to svedectvo zo Svätých písem; a neodchádzaj hneď z miesta, kde prebývaš. Tieto tri veci zachovaj a budeš spasený.“

Týmto výrokom sa začína zbierka troch kníh - Apofthegmata, čo sú zozbierané výroky a krátke epizódy zo života svätých púštnych otcov o tom, ako žiť cnostný duchovný život podobný anjelom. A myslím si, že je pekným úvodom do témy decembrového čísla nášho časopisu: „Čo máme robiť?“

Predstavte si - pristúpi k vám človek a spýta sa: „Idem správne?“ Dokázali by ste mu na túto otázku odpovedať bez poznania toho, kam má namierené? Tak isto aj otázka „Čo mám robiť?“ nemá zmysel, keď v nej chýba uvedený cieľ toho, čo chcem dosiahnuť. Cieľ dáva zmysel každej ceste, každému konaniu, každej aktivite. A zároveň nás aj usvedčuje, či je naše konanie správne. Napríklad ak chcem schudnúť, večera v nejakom fastfoode môže byť síce chutná, ale je prehrešením sa voči môjmu cieľu. Cieľ sa stáva strážcom v tom, čo môžem a čo nemôžem jesť. Ale kto chudne len pre samotné chudnutie? Chudnutie je prostriedkom k inému cieľu - k zdraviu, k peknej postave... A tie sú tiež len prostriedkami pre vyšší cieľ ...

Tým najvyšším ultimátnym cieľom človeka je zjednotenie sa s Bohom - „aby sme sa stali účastnými na božskej prirodzenosti“ (2 Pt 1,4). Teda všetko, čo robíme, má byť strážené týmto najvyšším cieľom. A to je prvá rada sv. Antona - majme Boha stále pred očami, aby sme sa nezakolísali, ako aj žalmista hovorí: „Pána mám vždy pred očami, a pretože je po mojej pravici, nezakolíšem sa“ (Ž16,8) a takto „v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere“ (Kol 2,7) budme svedkami evanjelia.

Keď majú moje skutky svedectvo z Písma (druhá rada sv. Antona), sám sa stávam svedkom Písma. Ako aj Pavol píše: „Robte

to, čo ste sa naučili, prijali, počuli a videli na mne!“ (Flp 4,9)

Svedectvo trvá vždy nejaký svoj čas. A my, „Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečme si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trpezlivosť“ (Kol 3,12), aby sme dokázali zotrvať na mieste, na ktoré nás Boh poslal svedčiť v určenom čase (tretia rada sv. Antona).

Prijmeme túto radu, aby sme - oblečení do Krista - dosiahli cieľ, pre ktorý nás Boh stvoril. Aby sme do prichádzajúceho sviatku Narodenia nášho Pána Ježiša Krista vstúpili noví, stále ostražití a bdeli na naše povolanie k svätosti.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Voľby v ružencovom bratstve

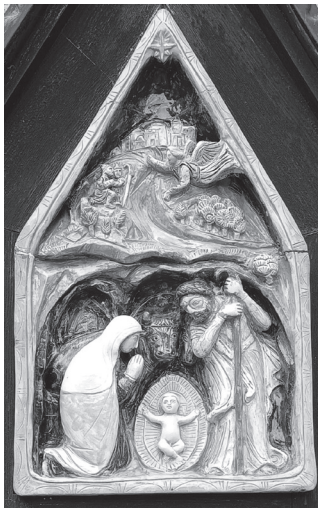
V jesenných mesiacoch prebehlo v ružencovom bratstve niekoľko dôležitých voľieb: voľba horlitéľa ružencového bratstva, voľba horliteľov jednotlivých ruží a voľba členov finančnej komisie bratstva.

Ružencové bratstvo pri Kostole sv. Bartolomeja máva svoje povinné mesačné stretnutia členov Živého ruženca vždy na „novú nedeľu“, čiže v prvú nedeľu v danom kalendárnom mesiaci. Spravidla pred 14:30 h. sa stretnutie začína verejnou poklonou Oltárnej sviatosti, doplnenou o záverečné požehnanie náboženských predmetov.

Členovia Živého ruženca pokračujú spoločnou modlitbou jedného desiatku posvätného ruženca a Sľubu Ružencovej Panne Márii. Potom nasleduje krátka gratulácia (odovzdanie obálok s blahoželaním) jubilantom, t. j. členom bratstva, ktorí v danom kalendárnom mesiaci oslávia 50., 60., 70., 75., 80., 85., alebo 90. a viacročné narodeniny. Niekedy sa pridávajú príležitostné oznamy a stretnutie sa tým končí - pri odchode si členovia obyčajne kúpia aktuálne číslo mesačníka Ruženec.

Keďže v októbri sa malo skončiť trojročné funkčné obdobie horliteľky ružencového bratstva, na septembrovom stretnutí prebehla voľba horlitéľa bratstva. Naše bratstvo má viac ako dve ruže, preto v súlade so stanovami volili horlitélia jednotlivých ruží. Na pozíciu sa prihlásila len jedna staronová kandidátka, ktorá bola zároveň jednohlasne zvolená. Horliteľkou Ružencového bratstva pri Kostole sv. Bartolomeja sa i na ďalšie tri roky stala Mária Suríková.

Následne sa na októbrovom a novembrovom stretnutí uskutočnili voľby členov finančnej komisie bratstva a voľby horliteľov

ruží. Finančná komisia má podľa stanov troch členov: jedným sa automaticky stáva horliteľ bratstva, za ďalších členov boli zvolené staronová členka pani Mária Markeová a tiež pani Emília Danišová. Na ich voľbe sa podieľali všetci členovia Živého ruženca.

Voľby horliteľov jednotlivých ruží (ktorých volili členovia ruží) priniesli nasledujúce výsledky: ruža č. 1 - pani Mária Andrisová, ruža č. 2 - pani Anna Bátorová, ruža č. 3 - pani Helena Šim-

kovičová, ruža č. 4 - pani Agáta Hopková, ruža č. 5 - pani Štefánia Juríková, ruža č. 6 - pani Katarína Thomayová, ruža č. 7 - pani Anna Balážová, ruža č. 8 - pán Ján Švarc, ruža č. 9 - pani Darina Zemanová, ruža č. 10 - pani Jozefína Kačincová, ruža č. 11 - pani Marta Fricová.

Zvoleným horliteľom i členom finančnej komisie srdečne blahoželáme a vyprosujeme veľa požehnaní v ich nasledujúcej práci pre ružencové bratstvo. Ďakujeme i pánovi farárovi, ktorý prijal pozvanie na všetky druhy voľieb a trpezlivo ich sledoval až do konca. Zároveň pozývame tých, ktorí sa radi modlia denne aspoň jeden desiatok ruženca (alebo by s tým chceli začať), aby vo svojej modlitbe nezostávali sami a pridali sa k nášmu bratstvu. Ruže doplníme o nových členov priebežne. Stačí prísť na naše mesačné stretnutie a osloviť horliteľku bratstva, prípadne oznámiť svoj zámer vstúpiť do bratstva hociktorému členovi bratstva alebo kňazovi vo farnosti.

Text a foto: Mária Suríková

Víkendovka birmovancov

V dňoch 15. až 17. novembra 2024, od piatku do nedele, sme sa spoločne s birmovancami našej farnosti zúčastnili prvej víkendovky. Uskutočnila sa v peknom prostredí v priestoroch bývalého kláštora redemptoristov v Kostolnej pri Trenčíne.

Pre našich birmovancov sme si pripravili pestrý duchovný program, ale aj množstvo zábavy. Mali sme sväté omše a adoráciu; pripravili sme si aj stretká, na ktorých sme posúvali témy prípravy na birmovku vpred; hrali sme rôzne hry, ale hlavne sme trávili čas spolu. Spoznávali sme sa, budovali sme vzťahy a spoločenstvo medzi nami.

Všetci sme si príjemne spoločne strávený čas, aktivity, no aj chutné jedlo veľmi užili. Ďakujeme tým, ktorí sa víkendovky zúčastnili alebo sa nejakým spôsobom podieľali na jej organizácii. Veľká vďaka patrí tiež pánu kaplánovi Otovi Dokoupilovi a našim animátorom, ktorí si pre

birmovancov víkendovku pripravili. Tešíme sa na ďalšie stretnutie.

Text: Nina Balová, Foto: účastníci víkendu

Škovránky boli hosťami v Leviciach

V piatok 22. novembra, na sviatok sv. Cecílie, patrónky hudobníkov a spevákov, sa zbor Škovránky vybral do Levíc. Pri príležitosti Týždňa Cirkvi pre mládež bol pozvaný sprevádzať svojím spevom mládežnícku sv. omšu vo farnosti Levice-mesto, kde v súčasnosti pôsobí bývalý prievidský pán kaplán Pavol Škovránek.

Sv. omša v Kostole sv. Michala sa začala o 18:00. Spolu s pánom kaplánom Pavlom Škovránkom ju slúžil aj bývalý prievidský pán dekan Ján Bednár, ktorý tiež pôsobí v Leviciach.

Pán kaplán upriamil pozornosť na vnímanie seba samého v kontexte Božieho syna či dcéry. Poskytol sedem bodov ako pomôcku na dosiahnutie tohto stavu, ktoré môžeme stručne vyjadriť slovami: prijatie, rast, zmena myslenia, očakávanie, zdieľanie, povzbudzovanie, služba. „Nikto z nás tu nie je náhodou,“ povedal. „To, kto sme a akí sme, je z nejakého dôvodu. To, čo máme a vieme, je tiež pre niečo. Skúsme sa odteraz na seba o čosi viac pozerat' pohľadom istoty, že sme Bohom milovaní!“ Škovránky svojím spevom sprevádzali nielen túto sv. omšu, ale aj adoráciu,

ktorá nasledovala po nej. Keďže na podujatí bola prítomná i TV LUX, prítomní kňazi a vedúca zboru Martina Humajová jej poskytli krátke interview. Potom sa viac ako dvadsať ľudí z Prievidze a okolia presunulo na agapé na miestnu faru. Škovránky veria, že v Leviciach nespievali naposledy a už teraz sa tešia na ďalší „výjazd“ do týchto končín našej diecézy.

Text: Petra Humajová, Foto: Juraj Maroš

Zo zasadnutia farskej rady

V pondelok 25. novembra sa na fare uskutočnilo zasadnutie farskej rady. Na stretnutí sa jej členovia zaoberali najmä záležitosťami blížiacich sa Vianoc, dotkli sa však už aj otázok vzdialenejšej budúcnosti.

Vianočné obdobie

Výzdoba kostola počas Vianoc je zabezpečená podobne ako po minulé roky. Problémom sú zatiaľ stromčeky - istý je len jeden do farského kostola a zišiel by sa ešte minimálne jeden do Mariánskeho kostola. Pán farár sa skúsi pýtať okolitých farárov, ktorí vlastnia aj lesy, či by nejaký nemali k dispozícii.

Tento rok sa opäť uskutoční aj koledovanie Dobrej noviny. Mali by chodiť minimálne dve skupinky, a to 25. a 26. decembra. Slávnostná atmosféra Vianoc bude umocnená dvomi koncertmi - prvý pripraví naše domáce zbory a druhý, ktorý sa bude konať 6. januára 2025 o 18:00 hod. vo farskom kostole, bude mať ženský spevácky zbor Úsmev.

Opravy a projekty

V budove na Hviezdoslavovej ulici sa už dlhší čas monitorujú trhliny v stenách. Bol vypracovaný posudok statika a pán farár bude o jeho výsledku nájomníkov informovať listom.

Rozhodovalo sa takisto o tom, do akých projektov investovať čas s nádejou získať dotácie. Opravovať treba múr okolo cintorína, Mariánsky kostol a existuje aj iniciatíva na záchranu historického organa v Mariánskom kostole.

Mariánska púť a Banická omša

Hlavným celebrantom na budúcoročnej mariánskej púti by mohol byť aj Mons. Nicola Girasoli. Pán farár ho skúsi do Prievidze pozvať začiatkom januára. Uvažovalo sa už aj o hudobnom hosťovi púte; táto téma však zatiaľ nebola uzavretá.

Padol tiež návrh pozvať na tradičnú septembrovú Banickú sv. omšu televíziu a spraviť z nej priamy prenos. Pred pár rokmi mal tento krok úspech a bolo by prínosné ho zopakovať.

V závere stretnutia sa hovorilo ešte o výsledku zbierky v Tesco pre charitu i o problémoch s platobným terminálom v kostole.

Text a foto: Petra Humajová

Sestra Ruah zložila slávnostné sľuby

Na Sviatok Všetkých svätých niektorí z nás putovali do Šaštína, aby sme sa zúčastnili krásnej rehoľnej slávnosti. Sestra Shir Ruah Miriam Zubajová, absolventka prievidského piaristického gymnázia, skladala svoje slávnostné sľuby v Inštitúte sestier služobníc Pána a Panny Márie z Matary.

Slávnosť sa začala o tretej hodine popoludní v Bazilike Sedembolestnej Panny Márie. A hoci Národná svätyňa je veľmi veľká, kostol vonkoncom nezával prázdnotou. Sestru Ruah prišli podporiť nielen členovia blízkej a vzdalenej rodiny, ale aj bývalí spolužiaci, priatelia, členovia Spoločenstva Piar a mnohí ďalší. Okrem Bojničanov a Prievidžanov sme stretli ľudí z rôznych miest, krajov a dokonca aj mnohých zahraničných hostí. Keďže sestra Ruah po novom pôsobí v Modre, nechýbalo zastúpenie veriacich tohto mestečka. A že si Mirka naozaj získala ich srdce, to dokázali aj tým, že na tento deň zaangažovali kapelu, ktorá hrala ľudovú hudbu a spríjemňovala nám večer. Po slávnostnej svätej omši a nádhernom obrade zasvätenia nasledovalo v priestoroch kláštora spoločné posedenie. Na večeru boli pozvaní všetci, ktorí prišli zďaleka i zblízka. Okrem posilnenia tela nás čakal aj kultúrny program. Predstavili sa nám rôzne skupiny ľudí, ktorí sa poznajú so sestrou Ruah. A tak sme mali možnosť vypočuť si francúzsku pieseň od jej

priateľov zo Švajčiarska, z miesta, kde sestra Miriam Ruah pôsobila, americkú pieseň o fidlikantovi na streche a jednu pieseň zaspievali aj všetky prítomné sestry servidoras, Mirkine spolusestry. Zažiť večné sľuby sestry Ruah v Šaštíne bol naozaj krásny zážitok. Okamih, keď sestra ležala na zemi a vzývali sme nadňou mená všetkých svätých; chvíľa, keď od predsedajúceho kňaza prijala snubný prsteň; časť liturgie, v ktorej čítala svoje zasvätenie sa Bohu alebo nádherný svadobný venček, ktorý dostala od matky predstavenej na znak toho, že sa stáva Kristovou nevestou, sa dotýkali srdca. Spolu s večerným posedením a programom sme zažili skutočne krásne chvíle, za ktoré sme Pánovi a sestre Shir Ruah Miriam Zubajovej zo srdca vďační. Vyprosujeme jej do týchto dní najmä veľa úspechov v evanjelizácii a v službe na novom mieste tu, na Slovensku. Sestra Ruah, drž sa, modlíme sa za teba.

Text: Matúš Palaj, SchP
Foto: Anna Opinová

Godzone Tour z pohľadu dobrovoľníka

Godzone Tour je kresťanský koncert, ktorý sa snaží upútať najmä mladých ľudí prvkami umenia a spevu. Tento rok bol odprezentovaný v šiestich mestách v Česku a na Slovensku: v Košiciach, v Žiline, v Zlíne, v Brne, v Bratislave a v Banskej Bystrici.

Godzone Tour pripravuje jeden veľký tím, ktorý sa skladá z 350 členov. Tento tím sa rozdeľuje na menšie tímy, ktorých je približne 20. Každý má svojho vedúceho a členov. Ja som bol v tíme SBS, ktorý zabezpečoval ochranu účinkujúcich a ostatných prítomných ľudí. Mal za úlohu vyčleniť, kam môžu a kam nemôžu účastníci ísť, ale tiež pomôcť ľuďom, keď mali nejaké otázky.

Príprava na štart

Dobrovoľníkom na Godzone Tour som bol od 19. do 26. októbra. So spolužiakom Matúšom sme išli v sobotu 19. októbra o 10:00 na vlak. Dostali sme sa až do Liptovského Mikuláša, kam nás prišiel vyzdvihnúť náš vedúci Samo. Tieto dva dni víkendu sme strávili na stretnutí nášho tímu. Vysvetlili sme si, čo je náplňou našej práce, a taktiež sme mali čas na osobnú duchovnú prípravu. Náš klasický „tour deň“ by som začal opísať večera, keď sme prišli na ubytovanie. Bývali sme u ľudí, ktorí nám poskytli kúsok zo svojich domovov, ale často sme spali aj v miestnych pastoračných centrách. Pred spaním sme si museli pozrieť trasu do ďalšieho mesta a nastaviť si budíky tak, aby

sme stihli byť na svojich pozíciách včas. Spať sme stihali cca šesť hodín. Keď sme ráno vstali, zbalili sme sa a išli na rýchle raňajky. Bohu vďaka, cestu som väčšinou prespal, a tak mal neskôr viac energie. Keď sme prišli do haly, prípravy už zvyčajne boli v plnom prúde. Obhliadli sme si priestory, aby sme vedeli, kde sa čo nachádza. Potom sme išli na chutný obed. Po ňom sme opaskovali priestory, ktoré neboli prístupné pre účastníkov. Podľa možnosti a síl sme sa tiež zúčastnili svätej omše. Toto všetko boli iba prípravy.

Najdôležitejšia časť

Potom už nasledovala tá najdôležitejšia časť - stráženie pozícií. Tie boli rozdelené tak, aby sme pokryli bezpečnosť účinkujúcich, ale aj bezpečnosť účastníkov. Večera prebiehala počas programu, preto sa nám niekedy ani neušla teplá „verzia“. Možno naša dobrovoľnícka úloha nevyzerá až tak napínavo a zložito, ale stáť päť hodín na jednom mieste, najmä v prípade, že to bola ľadová plocha, nebolo až také jednoduché.

Po uplynutí programu a „vyprevadení“ ľudí von sme išli pomôcť s poslednou prácou - balením. Balenie pódia mal na starosti iný tím, my sme pomáhali baliť Godzone obchod. Po celom dni sme sa dostali z haly najskôr o 23:30. Tento proces sa v priebehu jedného týždňa zopakoval šesťkrát. Po poslednom dni sme mali rozchod a mohli sme ísť domov.

Chcel by som každého človeka povzbudiť, aby sa nebál robiť aj dobrovoľnícku činnosť. Síce z toho nemá žiadne peniaze, niekedy ho to skôr peniaze stojí, ale prinesie to veľké ovocie - hlavne keď to koná zo srdca a s láskou.

Lukáš Detko

Sto rokov skautingu na Hornej Nitre priblížili na výstave

V roku 2024 uplynulo 100 rokov od prvej zmienky o pôsobení skautského hnutia na Hornej Nitre. V novembri pripravili prievadzskí skauti v budove piaristickej školy spomienkovú výstavu.

Vernisáž za účasti nuncia

Na vernisáži výstavy 9. novembra 2024 v Prievidzi bol vzácnym hosťom Mons. Nicola Girasoli, apoštolský nuncius na Slovensku. Vo svojom príhovore potvrdil, že ako tínedžer bol tiež skautom. Zaspomínal si, ako skauting u neho formoval tri dôležité vzťahy: vzťah k prostrediu okolo seba, hlavne k prírode; vzťah ku komunite, ktorá potrebuje nezištnú službu a vzťah k autoritám, najmä k rodičom a vodcom.

Kam sa skauting rozvinul

„Ukázali sme, ako vyzeral skauting pred 100 rokmi, a kam sa rozvinul za obdobie svojho pôsobenia na Hornej Nitre,“ vysvetľuje skautka Kristína Belovičová, ktorá graficky upravovala výstavné materiály. „Skauting aj dnes stojí na tých istých pevných nadčasových základoch, ktoré vytvoril náš zakladateľ. Uspel vďaka schopnosti našich vodcov prispôbiť sa aktuálnym potrebám mladého človeka. Súčasťou výstavy boli aj ukážky aktuálnych príručiek, toho, ako táboríme, či možnosť vyskúšať si skautskú prax. Ukázali sme, ako stále žijeme hodnoty dané našim zakladateľom,“ dodáva.

Nádejní noví členovia

Výstava 100 rokov skautingu na Hornej Nitre pripomenula osobnosti aj dôležité míľniky. Priblížila históriu od založenia prvého skautského oddielu v Prievidzi v roku 1924 v izbičke Jána Fogeltona cez nútené prerušenia a radostné obnovenia činnosti až po súčasnosť.

Za dva týždne výstavu navštívili stovky návštevníkov z radov verejnosti. Nechýbali medzi nimi bývalí členovia prievadzských

oddielov či seniori z denných centier. Dopoludnia zasa patrili návšteväť školských kolektívov. Staršie skautky pre deti pripravili aj súťaže a aktivity, ktoré ich zaujali natolko, že viaceré z nich vyslovili túžbu stať sa skautmi.

Krásnou bodkou na záver návštevy druhákov z piaristickej školy bolo zvolanie - veríme, že budúceho skauta -: „Ja odtiaľto nechcem odísť!“

Skauti d'akujú

Podujatie bolo realizované s finančnou podporou Trenčianskeho samosprávneho kraja a mesta Prievidza. Veľkou pomocou bolo aj zapožičanie stojanov od Regionálneho kultúrneho centra. Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza d'akuje reholi piaristov za možnosť usporiadať výstavu v budove piaristickej školy. Tiež d'akuje všetkým dobrovoľníkom, ktorí výstavu pomohli pripraviť a zabezpečiť na jej službu.

Text: Alojz Vlčko

Foto: Pavel Melicherčík

Karneval všetkých svätých u piatokov

V októbri, keď sa blížil Sviatok všetkých svätých, sestrička Eva mala výborný nápad. Navrhla, že piatáci z piaristickej školy by mohli mať Karneval všetkých svätých. Každý si vybral svojho svätého, ktorého mal reprezentovať. Doma sme si s pomocou rodičov vyrobili masky, podľa našich svätcov, o ktorých sme sa aj niečo naučili. Karneval sa konal v pondelok 4. novembra 2024. Počas druhej hodiny sme sa prezliekli do svojich masiek. Potom cez tretiu hodinu sme sa išli predstaviť do iných tried. Každý povedal pár viet o svätom,

ktorého predstavoval. Štvrtú hodinu sme strávili v kaplnke na svätej omši. Bolo nám veselo, lebo pán učiteľ Juraj Orlický nám prišiel zahrat' na gitare, a my sme si s ním zaspievali. Na poslednú piatu hodinu sme sa veľmi tešili. Mali sme voľnú zábavu, pri ktorej sme si zatancovali aj stoličkový tanec. Nechýbalo ani niečo slané a sladké na zahryznutie. Karneval sa všetkým veľmi páčil a už teraz sa tešíme na budúci rok, na Sviatok všetkých svätých.

Lucia Vlčková, 5. A, Foto: Eva Trepáčová

Novinky z piaristickej školy

Exkurzia na Považí

Šiestaci a siedmáci sa 7. novembra vybrali na literárno-dejepisnú exkurziu na hrad Beckov a potom do Bzinc pod Javorinou. Na Beckove absolvovali rytiersky turnaj. Po rozdelení do troch skupín si vytvorili vlastný erb a následne si zmerali sily pri strelbe z luku, v zápase s atrapami mečov či pri spôsobe posielania správ. Popritom sa dozvedeli aj dôležité poznatky z histórie hradu.

V neďalekých Bzinciach pod Javorinou navštívili rodný dom Ľudmily Podjavorinskej. Pani sprievodkyňa im porozprávala zaujímavosti zo života tejto spisovateľky a ukázala im nábytok či predmety, ktoré

jej kedysi patrili. Žiaci si prečítali aj ukážky z jej tvorby pre deti a spravili k nim sprievodné aktivity. Veríme, že z exkurzie odchádzali obohatení o nové vedomosti, ktoré využijú nielen v školskom prostredí.

Pasovanie prvákov

V novembri prvákov v Hornonitrianskej knižnici privítal kráľ, princezná, červená čiapočka a zlá víla. Každý prvák bol slávnostne pasovaný za čitateľa knižnice, odtlačkom prsta potvrdil čitateľský sľub. Zázračná kniha každému dieťaťu poradila, čo by si mohol prečítať. Deťom sa v knižnici veľmi páčilo a už sa tešia na ďalšiu návštevu.

Umelá inteligencia

Návšteva absolventov nás teší, zvlášť keď z ich rozprávania vnímame, že robia to, čo ich baví. O svojej práci nám porozprávali Jakub a Jozef, ktorí pracujú v kreatívnej agentúre Vizart. Jakub sa špecializuje na grafiku a video, zatiaľ čo Jozef sa okrem štúdia na vysokej škole venuje vývoju webových stránok. Ich inšpiratívna beseda sa zamerala na aktuálne trendy v oblasti umelej inteligencie (AI) a jej využitie v kreatívnej praxi.

Predstavili nám konkrétne projekty, na ktorých pracovali, pričom zdôraznili, ako AI pomáha zjednodušiť prácu - od generovania grafiky na mieru, cez strih a editáciu videí, až po tvorbu funkčných webových stránok. Počas ich rozprávania mnohým napadla otázka: „Načo zabíjame čas v škole, keď to všetko zvládne umelá inteligencia, cez vygenerovanie obrázkov, hlasu, dizajnu na mieru až po funkčnú webovú stránku?“ Odpoveď bola pohotová, zhodli sa na nej obaja naši hostia: „Ako používatelia potrebujete správne formulovať zadanie pre AI, no ešte dôležitejšie je rozumieť tomu, čo AI vygeneruje, a vedieť to správne implementovať. To bez znalostí nejde.“

Aj napriek nádejam, ktoré sa do umelej inteligencie vkladajú, najprv sa musíme naučiť používať vlastnú inteligenciu, aby sme mohli efektívne využívať tú umelú.

Na sieti bezpečne

Vo štvrtok 14. novembra absolvovala 9.A v Hornonitrianskej knižnici workshop na tému Na sieti bezpečne s Filipom Mročom z občianskeho združenia Zmudri. Zameraný bol na precvičovanie kritického myslenia v súvislosti s príspevkami uverejňovanými na sociálnych sieťach. Žiakom sa páčil nielen preto, že počas neho mohli pracovať na mobile, ale tiež pre aktuálne podnety na premýšľanie, ktoré im do života priniesol.

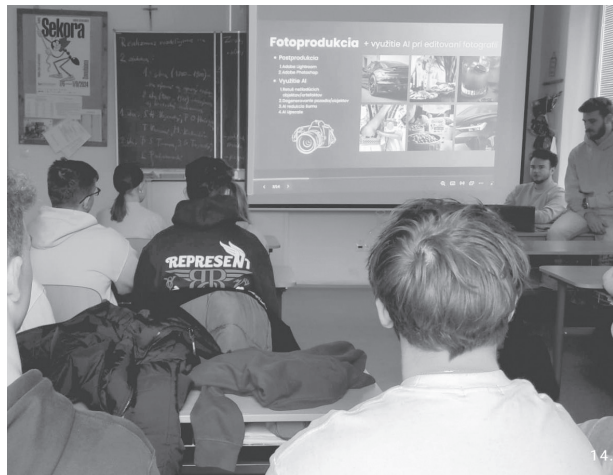
Pripravila: Elena Blašková
Foto: archív školy

Šiestaci a siedmci navštívili Považie

Pasovanie prvkov za čitateľov knižnice

Prednáška o umelej i vlastnej inteligencii

Potravinová zbierka podporila prievidskú charitu

Spoločnosť Tesco Stores SR v spolupráci s Potravinovou bankou Slovenska a ďalšími partnermi zorganizovali od 21. do 23. novembra 2024 už 12. ročník Potravinovej zbierky. Aj v hypermarkete a supermarkete Tesco v Prievidzi mohli nakupujúci po nákupe darovať zakúpené trvanlivé potraviny a drogeriu, ktorých sa v Prievidzi spolu vyzbieralo 944 kg v hodnote 2464,65 €.

Počas zbierky sa v prievidskom hypermarkete Tesco vyzbieralo spolu 804,20 kg darov v hodnote 2133,60 €. Vyzbierané trvanlivé potraviny a hygienické potreby boli poskytnuté neziskovej organizácii Charita - dom sv. Vincenta, ktorá ich využije pri poskytovaní sociálnych služieb v nízkoprahovom dennom centre a nocľahárni na Košovskej ceste.

V supermarkete Tesco v OD Prior na Námestí slobody darcovia odovzdali spolu 139,84 kg tovaru v hodnote 331,05 €. Prijemcom darov z tejto prevádzky je nezisková organizácia Spokojnosť - centrum sociálnych služieb, ktorá zabezpečuje ich distribúciu prevažne v lokalite Ciglianska cesta v Prievidzi, kde pôsobí.

„Ďakujeme darcom, ktorí svojím nákupom a darmi do zbierky prispeli a podporili tým ľudí v núdzi. Ďakujeme aj viac ako 30 dobrovoľníkom, ktorí sa v službách striedali, aby oslovovali darcov a pomáhali nám o zbierke informovať. Ich služba bola nenahraditeľná. V neposlednom rade ďakujeme zamestnancom Tesca a organizátorom,

ktorí vytvárali pre realizáciu zbierky výborné zázemie,“ hovorí Milan Petráš, riaditeľ Charity - domu sv. Vincenta.

Opäť bolo možné zbierku podporiť aj finančne cez kupón, ktorý si nakupujúci mohli načítať pri pokladni. Takto vyzbierané finančné prostriedky poslúžia na nákup potravín podľa požiadaviek charitatívnych organizácií. Navyše Tesco daruje charitatívnym partnerom financie vo výške 20 % hodnoty vyzbieraných potravín a drogerie.

Alojz Vlčko

Modlitba mladých ľudí

Mladosť je dôležitým obdobím premeny. V určitom okamihu životnej púte si človek začne klásť otázky a spochybňovať detské pohľady, lebo hľadá osobnejší a intímnejší vzťah k Pánovi.

Hoci je pravda, že vzťah medzi mladými ľuďmi a modlitbou sa môže zdať ako chýlostivá téma, musíme uznať, že ak sa k nej pristupuje opatrne a odvážne, mnohí mladí prejavujú prekvapujúci záujem a odozvu.

„Hovor, Pane, lebo tvoj služobník počúva“ (1Sam 3,9): Ako pochopiť Božiu vôľu Skúsenosti s modlitbou mladých ľudí budú

určite zahŕňať pochybnosti a otázky týkajúce sa ich pocitov a vzťahov, obáv a túžob. Práve ticho a intimita modlitby môžu ponúknuť priestor, v ktorom môže človek povedať Pánovi o nepokojoch vo svojom srdci a prijať od neho povzbudivé slová: „Ak sa s ním dokážeš spriatelit' a začať s ním, živým Kristom, hovoriť o skutočnostiach svojho života, potom budeš

mat' hlbokú skúsenosť schopnú podporiť celý tvoj kresťanský život.“ (Ap. Ex Christus Vivit [CV] 25. marca 2019, č. 129) Je tiež nevyhnutné, aby mladí zahrnuli do v modlitby aj otázky týkajúce sa povolania. Čas mladosti je tým najlepším časom na to, aby sa človek pozrel na svoju budúcnosť a začal ju plánovať a aby bol aj v službe druhým. Pomáhať mladým ľuďom modliť sa znamená pomáhať im snívať a skúmať ich budúcnosť s Pánom, vnímajúc ho ako svojho stáleho priateľa.

V modlitbe sa mladí ľudia môžu naučiť pozerat' nahor a počítat' hviezdy ako Abrahám; môžu byť fascinovaní horiacim kríkom ako Mojžiš; môžu otvoriť dvere Pánovi, ktorý klope, ako Mária. V Roku modlitby je nevyhnutné, aby každé kresťanské spoločenstvo vedelo, ako obnoviť tento dialóg v srdciach mladých ľudí, radujúc sa, že je to Pán, kto prechádza okolo a volá.

Modlitbové podujatia a stretnutia s mládežou

Kniha pápeža Františka *Christus vivit* predstavuje vzťah priateľstva s Pánom a oslovuje mladých ľudí jednoduchým, priamočiarym spôsobom. Ponúkame niekoľko námetov na stretnutia mládeže.

Mladí si môžu dohodnúť čas, kedy by sa mohli stretnúť a modliť sa pred začiatkom ich každodenného programu. Napríklad ráno pred školou, aby si prečítali evanjelium na daný deň alebo modlili ranné chvály; podobne sa každý týždeň môžu stretávať na eucharistickej adorácii, počas ktorej môžu mladí ľudia predniesť svoje úmysly a podeliť sa o ne so svojimi spolužiakmi, aby sa všetci mohli modliť za úmysly toho druhého.

Mladí ľudia potrebujú vidieť a dotknúť sa prostredníctvom priamych skúseností, ako aj zdieľania. Počas tohto roka by sa

mohli zriadiť a propagovať miesta modlitby - v mládežníckych centrách, oratóriách a pod. by sa mohla zriadiť kaplnka so svätým obrazom a Bibliou a ak je to možné, prítomnosťou Najsvätejšej sviatosti, aby sa vytvorila tichá atmosféra vhodná na modlitbu.

Keďže mladých ľudí priťahujú „silné“ zážitky, v určitých obdobiach roka by sa mohli naplánovať večerné alebo nočné stretnutia, ktoré by podporovali atmosféru ticha, počúvania a adorácie.

Mnoho seminárov alebo kláštorov otvára svoje dvere, ponúkajú „školy modlitby“. Vo všeobecnosti ide o trvalý program, ktorý sa zaoberá aj otázkami povolania v jazyku vhodnom pre mladú generáciu. Mladí ľudia obľubujú aj pešie púte a turistiku v horách alebo v prírode. Rytmus chôdze a kontemplácie stvorenia ľahko otvára srdce k úcte, chvále a vďačnosti: tieto chvíle sú vynikajúcou príležitosťou na „modlitbu srdca“ počas cesty.

Môžeme pozvať malé skupiny mladých ľudí, aby viedli niektoré tradičné komunitné aktivity, ako napríklad tie, ktoré sa konajú na prvý piatok v mesiaci, križové cesty a pod.

V súčasnosti je k dispozícii mnoho aplikácií a podcastov, ktoré ponúkajú formáciu - obsahy o modlitbe, ako aj krátke denné komentáre k evanjeliu daného dňa. Tieto nástroje umožňujú každodennú modlitbu na cestách do školy, do práce alebo počas odpočinku. Používanie a propagácia týchto aplikácií a zdieľanie skúseností s nimi sú ďalším spôsobom, ako sa modliť, keď človek z rôznych dôvodov nemôže byť vo farnosti alebo na iných aktivitách spoločenstva.

Podľa TEACH US TO PRAY, *Living the Year of Prayer in Preparation for Jubilee 2025* pripravila Martina L.

Hore srdcia

Od minulého čísla časopisu po kňazovej výzve určite všetci „stojíme dôstojne a v bázní a pozorne vnímame, aby sme v pokoji prinášali sväté vd'akyvzdávanie“, lebo sme práve v časti po vyznaní viery. Alebo možno už sme z toho postoja odišli a sedíme.

Na liturgii ľud ale ešte stále stojí. Kňaz berie vozduch (plátno cca 40 x 40 cm, ktorým je prikrýta čaša a diskos) zo svätých darov, pobožká ho a odkladá bokom na oltár.

Odkladanie prikrývok - odhaľovanie božstva

Ak si pamätáte, tak po prenesení darov počas cherubínskej piesne už kňaz odložil dve menšie prikrývky - jednu z diskosu a jednu z kalicha. Teraz odkladá poslednú prikrývku - vozduch. To nemôže znamenať nič iné ako to, že sa blížieme k samotnému Premeneniu. Ako sa postupne odkladajú prikrývky, tak postupne Kristus odhaľuje svojim učeníkom a svetu svoje Božstvo. Vrchol tohto odloženia jeho závoja - prikrývok, ktoré zahalujú jeho Božstvo, sa udeje pri vzkriesení.

Je dobré pripomenúť si aj praktické používanie prikrývok - v dávnych časoch slúžili a ešte stále slúžia na ochranu obetných darov pred lietajúcim hmyzom. Praktické sa premietlo aj do symbolického - sú to prikrývky, ktorými bol prikrýty Kristus ako dieťa zabalené do plienok; a sú to pohrebne plachty, do ktorých je zabalené jeho mŕtve telo.

Ripidy symbolizujú vznášajúcich sa cherubínov

Ripidy - to sú kruhové vejáre umiestnené za oltárom pri kríži. V Prievidzi ich nemáme, ale je možné vidieť ich najbližšie napríklad v gréckokatolíckom chráme v Trenčíne. Sú na nich zobrazení cherubíni a symbolizujú cherubínov na arche zmluvy. Ak je pri slávení liturgie prítomný diakon a v chráme sú ripidy, môžeme vidieť krásny obraz, kde sa praktické spojilo so symbolickým. Keď kňaz odloží prikrývky, prítomný diakon vezme jednu ripidu a ovieva ňou dary na oltári.

Symbolickým výkladom tohto úkonu je, že ripida, ktorou máva diakon nad darmi, symbolizuje vznášajúcich sa cherubínov, ktorí sú prítomní pri každom sprítomnení najvyššej Kristovej obety. Praktický výklad a pôvod tohto úkonu je opäť veľmi prozaiický - diakon ovievaním odháňa možný lietajúci hmyz, aby sa neusádzal na daroch.

Hore srdcia

Kňaz sa obracia smerom k ľudu a žehná zhromaždených: „Milosť nášho Pána Ježiša Krista a láska Boha Otca i spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými.“ Ľud odpovedá: „I s tvojím duchom.“ Kňaz sa znova otočí smerom k oltáru, dvíha obe ruky k nebesiam, celý sa priam zakláňa do zadu, aby smeroval k nebu a zvolá: „Hore srdcia!“; pričom celú svoju pozornosť akoby upriamoval na nebo. Toto zvolanie poznáte aj z omše latinského obradu, no nemá v sebe tak vehementný prvok dvíhania rúk. Ľud odpovedá: „Máme ich u Pána.“

Majme neustále naše srdcia pri Bohu. Nech je náš pohľad upätý na Boha.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz
Foto: Mária Melicherčíková

Zapojme sa všetci do Dobrej noviny

Už tridsiaty rok sa na Slovensku zapájame do Dobrej noviny - a prievidské farnosti v nej fungujú od samého začiatku. Aby sa táto tradícia neprerušila a Dobrá novina sa mohla ďalej šíriť svetom, prispejme každý tak, ako vieme.

Podporíme deti, aby sa zapojili do koledníckych skupiniek a počas vianočných sviatkov s Dobrou novinou navštívili domácnosti našich farníkov. Naučia sa krásne koledy, zažijú mnoho zábavy, nájdu si nových kamarátov, stretnú veľa dobrých ľudí... Naši kňazi a animátori sa už tešia na koledovanie s vašimi deťmi!

My, dospelí, môžeme podporiť Dobrú novinu finančne svojím milodarom. Aj malá pomoc sa počíta. Nieкто môže prispieť viac, iný menej.

Taktiež modlitba za dielo Dobrej noviny je dôležitá. Pozvime koledníkov do svojich domácností a zažime s nimi krásne chvíle.

Kam pôjde pomoc Dobrej noviny?

Etiópia: Humanitárna pomoc pre ľudí zasiahnutých vojnou. Potrebujú jedlo, prístrešie, oblečenie, prikrývky, prístup k zdravotnej starostlivosti a iné. Viac ako rok po podpísaní mierovej dohody žije vyše milióna ľudí mimo svojich domovov; utiekli, aby si zachránili holý život. Aj deti a mladí potrebujú pomoc, je nutné rozbehnúť ich vzdelávanie v náročnej povojnovej situácii.

Uganda: Podpora drobného podnikania hlavne pre mladé mamičky a siroty. Podpora zdravotnej starostlivosti pre chudobných

v novovybudovanej nemocnici a rehabilitácie pre postihnuté deti. Vzdelávanie dospelých - učia sa čítať, písať, počítať, správne obrábať pôdu. Remeselné kurzy pre mladých, počítačové kurzy. Školské pomôcky a učebnice pre základnú školu.

Keňa: Pomoc deťom s postihnutím, odborné kurzy pre rodičov. Odborné vzdelávanie mladých chlapcov a dievčat, pomoc s rozbehnutím drobného podnikania, učia sa aj čítať, písať a počítať. Udržiavanie a oprava studní na púšti, kurzy púštneho poľnohospodárstva, pestovanie ovocia, zeleniny. Sociálna pomoc pre najzraniteľnejších - starých, chorých a vdovy - nákup jedla, liekov, školských potrieb, zabezpečenia bývania.

Južný Sudán: Ekologické vzdelávacie a počítačové centrum - krátkodobé kurzy pre mladých, kurzy pre automechanikov. Lieky a zdravotnícky materiál pre dve diecézne nemocnice.

Tanzánia: Dostavba pastoračného centra pre deti a mládež v Sukamahela. Pôsobí tu otec Peter Majerník, slovenský misionár.

Viac informácií o projektoch Dobrej noviny nájdete na stránke: www.dobranovina.sk

Elena Cagáňová, členka Klubu priateľov misií

DOBRA NOVINA

Koledovanie Dobrej noviny bude prebiehať 25. a 26. decembra 2024 v popoludňajších hodinách.

Ak chcete pozvať koledníkov do svojich domácností a podporiť Dobrú novinu, môžete sa zapísať v sakristii farského alebo piaristického kostola.

Ak nechcete alebo nemôžete pozvať koledníkov, ale chcete podporiť projekty Dobrej noviny, môžete svoj milodar vložiť do pripravených označených pokladničiek vo farskom aj piaristickom kostole **od 23. decembra do 1. januára 2025.**

Všetkým darcom vyslovujeme úprimné Pán Boh zaplatí!

Akú farnosť si vytvoríme, takú budeme mať

Možno ste si všimli, že počas tohto kalendárneho roka sme sa v Bartolomeji venovali popisu služieb, ktoré vo farnosti môžeme vykonávať aj my, laici - a sú v nej potrebné každodenne. Naším cieľom bolo priblížiť ich trochu viac všetkým, ktorí by boli ochotní sa do nich zapojiť, ale z nejakého dôvodu váhajú.

Či sme tým niekoho inšpirovali, to sa ešte len ukáže. Každopádne je potrebné si uvedomiť - akú farnosť si „vytvoríme“, takú budeme mať. Je ľahké poukazovať na to, čo všetko kňaz robí alebo nerobí... Ale kladieme si aspoň niekedy otázku: „Akú úlohu mám v našom miestnom spoločenstve cirkvi ja?“

Zodpovednosť za farnosť

Časy sa menia a pred tým, že kňazov je čoraz menej, si nemôžeme zatvárať oči. Navyše kňazi v našej farnosti sú len „dočasnými správcami“. Hovorieval to vždy veľmi výstižne pán dekan Vladimír Slovák: „Toto je vaša farnosť. Ja z nej raz odídem, ale vy tu musíte aj ďalej fungovať.“ Práve uňho som tak najzreteľnejšie vnímala - možno práve preto, že to bola éra, v ktorej som sa i ja sama začala viac vo farnosti angažovať -, že mu záleží na tom, aby sme neboli len farníkmi, ale aby sme boli „dospelými farníkmi“. Aby sme prevzali zodpovednosť za to, čo sa v našej farnosti deje, a aby sme boli kňazom nápomocní tak, ako vieme.

Okrem tých každodenne potrebných služieb, ktoré sme v Bartolomeji spomínali (miništranti, kostolníci, lektori, mimoriadni rozdávatelia sv. prijímania, hudobníci a tí, ktorí sa starajú o úpravu a výzdobu kostola), sú vo farnosti potrebné aj iné, špecifické služby: pracovník farskej kancelárie; riaditeľ charity a jej zamestnanci plus dobrovoľníci, ktorí sa v nej angažujú; členovia farskej rady, správcovia webovej stránky či sociálnych sietí farnosti; redaktori, fotografi a grafici farského časopisu; ale tiež ľudia, ktorí

sa vyznajú v stavebníctve, architektúre, obnove pamiatok, v príprave projektov, v žiadostiach o dotácie... A nesmieme zabudnúť ani na katechetov, animátorov, ktorí sa venujú birmovancom či pripravujú letné tábory a tých, čo sa starajú o snúbencov. Ďalší dobrovoľníci sa angažujú pri príprave pohostenia na rôzne príležitosti, starajú sa o technické zabezpečenie púte či ozvučenie a mnohé iné veci.

Každý má čo dať

Keď som nedávno bola na sv. omši, ktorou sa končila duchovná obnova ružencového bratstva, jeden z tam prítomných dominikánov povedal: „Som rád, keď chodíme do živých farností, ako je tá vaša.“

Vďaka Bohu, ako sa zdá, ešte sa medzi tie „živé farnosti“ radíme. Ale už aj u nás nastáva problém. Napríklad už dlhšie stojíme pred otázkou, ako aj po „covidovej ére“ opäť obnoviť farský deň zavedený pánom dekanom Martinom Dadom bez toho, aby sme jeho prípravou zaťažili opäť tých istých ľudí? Alebo ako o rok zabezpečiť chod charity aj po už teraz vopred avizovanom odchode riaditeľa i jedného z členov správnej rady?

Pán farár to sám, bez pomoci laikov, nezvládne... A navyše, toto je naša farnosť. A on je len správca... Čo keby sme sa v novom roku postavili k svojej farnosti viac zodpovedne? Ponúkli to, čím jej vieme pomôcť? Alebo aspoň oslovili tých, ktorí sa sami urobiť tento krok neodhodlajú, a prípadne ich pri tom zo začiatku, kým nadobudnú istotu, sprevádzali?

Každá pomoc sa ráta a každý z nás má

čo dať. Dokonca aj starí a chorí farníci, ktorí tých, čo ešte vládzu, môžu neustále podopierať svojimi radami či modlitbami. Často sú to práve oni, ktorí majú toho v tejto farnosti „odžitého“ najviac.

ste, ako tomu dokáže napomôcť spoločne vykonávaná služba. Z lásky k Ježišovi a z lásky k druhým. Vo vďačnosti z toho, že ešte stále máme farnosť, v ktorej máme svojich kňazov - a ktorá je naša.

V Cirkvi nikto nie je sám. Ale jej spoločenstvo treba aj budovať. A neverili by

Petra Humajová

Betlehemske svetlo rozďajú skauti na Štedrý deň

Plamienok zapálený v Bazilike Narodenia Pána prinesú prievidskí skauti na Hornú Nitru aj tento rok. Na Štedrý deň ho budú jednu hodinu rozďávať na 10 tradičných stanovištiach v Prievidzi a Bojniciach a po večerných vigílnych svätých omšiach.

Prievidskí skauti zanesú Betlehemske svetlo do zariadení pre seniorov v Prievidzi a Handlovej, slávnostne ho odovzdajú tiež primátorom miest. Plamienok sa rozšíri v regióne aj v ostatných mestách a obciach, kde bude dostupný najmä v kostoloch podľa miestnych tradícií.

Na Štedrý deň 24. decembra 2024 od 13:00 do 14:00 budú skautky a skauti rozďávať Betlehemske svetlo záujemcom v Prievidzi a Bojniciach na týchto desiatich miestach:

- Dlhá ulica (pri potravinách Koruna)
- Námestie slobody (pri Trojičnom stĺpe)
- Žabník (pri potravinách Spektrum na Ulici Stavbárov)
- Necpaly (pri potravinách Jednota na Veľkonecpalskej ulici)
- Sever (pri potravinách Jednota na Ulici K. Novackého)
- Sídliisko Píly (pri hoteli Magura na Námestí J. C. Hronského)
- Zapotôčky (pri potravinách Jednota na Ulici Ľ. Ondrejova)
- Bojnice (pri lekární Notre Dame)
- Bojnice (pred Kostolom sv. Martina)
- Bojnice (v časti Dubnica)

Okrem toho Betlehemske svetlo skauti rozďajú na Štedrý deň aj po skončení vigílnych svätých omší v Prievidzi a Bojniciach so začiatkom o 16:00 pri týchto kostoloch:

- Kostol sv. Bartolomeja v Prievidzi (farský)
- Kostol Najsvätejšej Trojice (piaristický)
- Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
- Kostol sv. Martina (Bojnice)

Betlehemske svetlo bude horieť od 21. do 24. decembra 2024 nepretržite aj v označenom kahanci na Námestí piaristov v Prievidzi pred piaristickým kostolom pri soche Panny Márie Immaculaty.

Viac zaujímavostí o Betlehemskom svetle, ako aj mapu miest, kde si ho môžete zapáliť na celom Slovensku, nájdete na www.betlehemskesvetlo.sk.

Nech prežiarajú vianočné sviatky, to vám prajú skauti, skautky!

Text: Alojz Vlčko, Foto: Alžbeta Raabová

Pozvánky na podujatia

Vianoce budú aj tento rok bohaté na kultúrny i duchovný program. Pripravili sme pozvánky na niektoré zaujímavé podujatia.

Adventný koncert

Na 3. adventnú nedeľu, 15. decembra 2024 o 16:00, sa koná v Kostole Sedembolestnej Panny Márie v Dubnici - Bojniciach Adventný koncert Speváckeho zboru sv. Martina. Vstup je voľný.

Vianočná Janais

V stredu 18. decembra 2024 o 19:00 sa koná v Kultúrnom centre Bojnice koncert speváčky Janais s kapelou, pozostávajúci z tradičných ľudových kolied a populárnych vianočných piesní a autorských skladieb v nezameniteľnom podaní. Vstupné je 15 €, predpredaj vstupeniek prebieha v Mestskej knižnici Bojnice alebo online na www.kcbojnice.sk.

Skauti na Námestí slobody

Prievidzskí skauti pozývajú v pondelok 23. decembra 2024 o 12:00 na Vianočné trhy na Námestí slobody v Prievidzi, kde vystúpia so svojim adventno-vianočným programom pri príležitosti prinesenia Betlehemskeho svetla do Prievidze. Zároveň sa bude konať tradičný Vianočný výlov kaprov, ktorý organizuje Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu s podporou mesta Prievidza.

Slávnostná vianočná svätá omša s orchestrom

V piaristickom kostole sa na slávnosť Narodenia Pána, v stredu 25. decembra 2024 o 9:30, koná tradičná slávnostná svätá omša, na ktorej bude účinkovať Školský orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka Prievidza spolu s Miešaným speváckym zborom Rozkvet. Odznie dielo skladateľa Jána Egryho - Missa pastoralis in F. Diriguje Ján Glos.

Svätá omša za mesto Prievidza

Tradiiou je aj slávenie svätej omše obetovanej za mesto Prievidza a jeho predstaviteľov na sviatok Zjavenia Pána. Tento rok bude svätá omša v pondelok 6. januára 2025 o 9:00 vo farskom Kostole sv. Bartolomeja. Aj na tejto svätej omši bude účinkovať Školský orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka Prievidza s Miešaným speváckym zborom Rozkvet pod dirigentskou taktovkou Jána Glosa a odznie dielo skladateľa Jána Egryho - Missa pastoralis in F.

Pripravil: Alojz Vlčko

Oznamy z Charity - domu sv. Vincenta

Od pondelka 16. decembra do piatka 20. decembra 2024 v čase od 9:00 do 12:00 bude Charita - dom sv. Vincenta zbierať **vianočné pečivo a trvanlivé potraviny pre núdzných**. Vaše dary budeme prijímať v budove charity na Košovskej ceste 19 (oproti firme Skanska - bývalým Banským stavbám). Následne budú prijaté dary rozdane núdznym počas vianočných sviatkov.

Ak by ste núdznym chceli pomôcť formou dobrovoľníctva pri víkendových výdajoch stravy počas celého roka, kontaktujte riaditeľa Charity - dom sv. Vincenta, n. o., pána Milana Petráša na tel. č. 0905 951 854 alebo e-mailom na charitapd@gmail.com.

Alojz Vlčko

Vianočné obdobie 2024/25 v Prievidzi

Rozpis svätých omší a ostatného programu

Kostol	Farský Kostol sv. Bartolomeja (Prievidza - mesto)	Kostol Nanebovzatia Panny Márie (mariánsky na cintoríne)	Kostol Najsvätejšej Trojice (kláštor piaristov)	Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
UTOROK 24. 12. 2024 Štedrý deň Vigília slávnosti Narodenia Pána	16:00 22:00	15:00 gréckokatolícka svätá liturgia s večierňou 24:00 polnočná	7:30 16:00 24:00 polnočná	16:00 24:00 polnočná
STREDA 25. 12. 2024 Narodenie Pána, slávnosť (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, myrovanie	7:00 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
ŠTVRTOK 26. 12. 2024 Svätého Štefana, prvého mučenika (sviatok)	7:30 9:00 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia	7:00 9:30	8:00 10:00 19:00
UTOROK 31. 12. 2024 Svätého Silvestra I., pápeža Starý rok	16:00 s pobožnosťou 23:30 - 24:00 kostol otvorený k tichej poklone a na požehnanie	15:00 gréckokatolícka svätá liturgia, ďakovný akatist	6:30 17:00 s pobožnosťou	16:00 s pobožnosťou 23:30-24:00 kostol otvorený k tichej poklone
STREDA 1. 1. 2025 Nový rok Panny Márie Bohorodičky (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, myrovanie	7:00 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
PONDELOK 6. 1. 2025 Zjavenie Pána, slávnosť (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, veľké svätenie vody, myrovanie	7:00 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00

Spovedanie k Vianociam

Prísť k sviatosti zmierenia pred Vianocami bude v Prievidzi možné počas spoločnej svätej spovede na **4. adventnú nedeľu 22. 12. 2024 od 15:00 do 17:45** s prestávkou o 16:30 - 17:00. Kňazi budú spovedať v troch prievidzských kostoloch súčasne (farský Kostol sv. Bartolomeja; Kostol Najsvätejšej Trojice - piaristický; farský Kostol Sv. Terézie z Lisieux - Zapotôčky).

Vo farskom Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi bude spovedná služba zabezpečená aj počas celého týždňa od **stredy 18. 12. do piatka 20. 12. 2024 od 10:00 do 17:00**.

Vladyka Milan Lach: Ovocím správneho rozlišovania je láska

V evanjeliu, podľa ktorého sme zvolili tému tohto čísla Bartolomeja, čítame, že zástupy sa pýtajú Jána, čo majú robiť. To sa často pýtame aj my samých seba - či už ide o osobný, alebo o pracovný život. Podľa čoho sa rozhodnúť? Podľa čoho rozlíšiť, čo je to správne; čo odo mňa chce Boh? Aj na tieto otázky nám odpovedal vladyka Milan Lach, ktorý navštívil naše mesto v októbri tohto roka.

▪ **Ideme hneď bez okolkov k našej téme. A preto aj moja prvá otázka znie: Ako správne rozlišovať?**

Dar rozlišovania duchov bol v Cirkvi od počiatku a až doteraz jedným z najdôležitejších darov, ktorý Svätý Duch dáva kresťanom. Hovorí o tom už evanjelista Ján - rozlišujte duchov. Spomínajú ho púštni otcovia... Odporúčam veriacim prečítať si životopis sv. Atanáza od sv. Antona Veľkého. Tam nájdeme návod na to, ako sa dá rozlišovať. Alebo aj v patristickej literatúre sv. Ján Klimak (konkrétne v knihe Rebrík) rozoberá rozlišovanie. Sv. Ignác z Loyoly odporúča: „Nerob rozhodnutia, keď si v neúteche, lebo nemáš tú najlepšiu kondíciu, aby si sa správne rozhodoval.“

Ale je to celý proces - správne rozlišovať... A napomáha tomu život s Kristom. Lebo keď v nás žije Duch Svätý, ukazuje nám aj to, ako sa máme správať a ako sa rozhodovať. Na také rozlišovanie je však dôležité mať aj duchovného otca, duchovného sprievodcu, ktorý má duchovnú skúsenosť, lebo človek sám sa môže pomýliť. Pri rozlišovaní duchovný sprievodca môže dotyčného človeka usmerniť, ale nie zaňho urobiť rozhodnutie. To musí urobiť samotný človek. Nesmie sa zbavovať kresťanskej zodpovednosti a slobody. Veci rozlišovania vychádzajú tiež z modlitby. Teda ak je moja modlitba pravá, viem aj dobre rozlišovať.

▪ **Aké sú sprievodné znaky správneho rozlišovania?**

Sv. Pavol hovorí v Liste Galat'anom o ovocí Ducha. Rozlišovanie má sprievodné znaky,

ktoré sú ovocím tohto Ducha. Treba teda skúmať, či je v ňom prítomná láska, zhovievavosť, láskavosť, miernosť, pokora... Ak niekto hovorí, že rozlišuje správne, ale pritom je pyšný a arogantný, to ukazuje, akého má ducha a ako rozlišuje.

▪ **Čo je cieľom správneho rozlišovania?** Každé rozlišovanie nás má približovať ku Kristovi. Vždy si máme voliť medzi dobrou a lepšou cestou. Kľúčovou je modlitba a ovocím má byť láska. Treba skúmať, či všetky veci, ktoré robíme, robíme s láskou.

▪ **Už sa vám niekedy v živote stalo, že ste mali problém niečo rozlíšiť? Čo vám vtedy pomohlo?**

Áno, bolo to v noviciáte. Prežíval som duchovnú krízu, ktorá trvala pol roka. Rozhodol som sa odísť. Ale náš novicmajster páter Šupa mi povedal, že povolanie mám. Odporúčal mi zostať a modliť sa. Po čase som v modlitbe rozlíšil, že odísť by ozaj nebolo správne rozhodnutie a v reholi som zostal.

Som za túto ťažkú skúsenosť vďačný, lebo upevnila moju vieru a očistila ju od nánosov,

ktoré som na nej dovtedy mal. Myslel som si, že verím, no v skutočnosti som nemal vieru, ktorá by ma privádzala k Bohu.

Rozlišovať som však, samozrejme, musel aj neskôr. Človek sa s tým stretáva na dennej báze aj pri menších veciach. Keď som nevedel, kam sa pohnúť, vždy mi pomohol duchovný sprievodca, ale tiež osobná modlitba, prebývanie v tichu pred bohostánkom či čítanie Božieho slova. To aj každému z vás odporúčam - čítať denne aspoň jednu kapitolu z Božieho slova, lebo Boh k nám prostredníctvom neho hovorí.

▪ **Akú praktickú radu by ste ešte dali našim čitateľom, ktorí chcú duchovne napredovať v rozlišovaní?**

Nech žijú život v Cirkvi. Nech prijímajú sviatosti, chodia aspoň raz za mesiac na spoveď, čítajú duchovnú literatúru či eliminujú, čo im škodí. Ak cítia, že im niečo bráni približovať sa ku Kristovi, nech to zanechajú. Napríklad ak im Instagram, Facebook či akékoľvek internetové stránky berú nielen čas, ale aj pokoj a lásku k ľuďom, ktorých majú okolo seba; ak na nich potom „vrčia“ a sú kvôli vplyvu týchto sociálnych médií viac arogantní či podráždení, nech ich zanechajú. A nech sa modlia. My, gréckokatolíci, poznáme napríklad Ježišovu modlitbu, ktorá nás jednoducho privádza do Božej prítomnosti opakovaním Ježišovho mena. Keď to človek robí pravidelne každé ráno napríklad 20 minút, má to svoj efekt.

Samozrejme, dôležité sú aj skutky lásky. Treba hľadať dobro a pomáhať diskkrétne. Milovať Boha nadovšetko a svojho blížneho ako seba samého. A to je niekedy to najťažšie - milovať seba a „dopriať“ si Boha. Tam odporúčam začať.

▪ **Čo vám v živote pomáha zotrvať v krácaní za Kristom, keď prídu naozaj ťažké okolnosti zvonku, ktoré neviete zmeniť a sú veľmi zraňujúce?**

Pomáha mi neustále prehlbovanie vzťahu s Bohom prostredníctvom modlitby. A tiež konanie skutkov s láskou. Každý skutok vykonaný s láskou nás totiž zjednocuje

s Bohom. Či varíme obed, alebo perieme šaty, alebo robíme čokoľvek iné... Ak to robíme s láskou, sprítomňujeme Boha vo svojom živote. A potom je aj celý náš život oslavou Boha.

V živote je potrebná rovnováha medzi modlitbou a prácou. Mnohým ľuďom však chýba. Myslím si, že aj mnohé psychické problémy mladých ľudí vyplývajú práve z tohto - z nedostatočnej fyzickej záťaže organizmu a zároveň preťaženej mysle, čo vytvára nerovnováhu.

▪ **Istý čas ste pôsobili v Amerike. Majú tam ľudia podobný problém rozlišovať ako my tu?**

Ľudia sú všade rovnakí. Aj tam sú aj lepší, aj horší. V Amerike som našiel množstvo dobrých ľudí, ktorým záleží na viere, ktorí bojujú o svoj život s Kristom - a ktorí napríklad chodia desiatky kilometrov po diaľnici, aby mohli byť na bohoslužbách, čo som tu, na Slovensku, nezažil. Amerika nie je „prehňitý Západ“, ako sa u nás hovorí. Sú tam takí istí ľudia ako aj tu.

▪ **Zažili ste vo svojom živote nejaký Boží zázrak? Aký?**

Boží zázrak je aj to, že tu teraz s vami sedím. Boh ma má tak rád, že aj napriek tomu všetkému, čo som kedy porobil, má so mnou trpezlivosť. Každý deň je pre mňa Božím zázrakom. Keď ráno vstanem z postele a idem sa umyť a začnem nový deň, je to zázrak. Uvedomujem si jednu vec - že som Pánu Bohu málo vd'ačný za to, že mi takýmto spôsobom preukazuje svoju lásku a priazeň.

▪ **Ktoré tri knihy sú pre vás tie najobľúbenejšie a prečo?**

Nájdem asi aj viac ako tri. (Úsmev). Mám rád knihu od Thomasa Keatinga Otvorená myseľ, otvorené srdce o kontemplatívnej modlitbe. Rád si čítam Apofthegmata od púštnych otcov či životopis sv. Antona Pustovníka. Rebrík od sv. Jána Klimaka - to už je taká ťažšia literatúra. Inšpiratívny je pre mňa aj Jeden deň Ivana Denisoviča od ruského spisovateľa Alexandra Solženicyna. Opisuje jeden deň

v gulagu z pohľadu táborového väzňa. Autor v tomto príbehu zobrazuje nielen ťažký život väzňov, ale aj to, ako vo svojom ťažkom osude dokázali nájsť aj čosi pekné. Poukazuje tým na to, že všetko je o nás - aj to, ako žijeme a prežijeme svoj život. V tomto smere ma obohatil aj životopis nášho nového blahoslaveného Janka Havlíka, ktorý je veľmi pekne spracovaný. Celkovo na čítanie odporúčam životopisy svätých.

▪ **Začiatkom októbra ste navštívili naše mesto. Chodíte sem rád? Akými slovami by ste charakterizovali tunajšie spoločenstvo gréckokatolíckych veriacich?**

Áno, chodím sem rád, lebo tu máme farnosť, máme tu otca Jozefa Durkota. Všade, kde sú naši veriaci, je potrebné chodiť a upevňovať vieru slovom či príkladom. Teším sa z prievidskej komunity, ktoré je pekná a vitálna aj v zmysle toho, ako nádherne spieva v chráme našu liturgiu. Keď to človek počuje, hneď cíti, čo je v tých ľuďoch. Takže sa mi to páči.

Ste tu medzi horami a kopcami a máte svoju peknú históriu. Patríte do dejín Slovenska, za ktoré sa netreba hanbiť, ale treba si ich vážiť a vnímať ich v kontexte toho, že ľudia tu boli zbožní. Máte svoje kostoly, máte otcov piaristov - to sú všetko veľké požehnania pre vás a pre Prievidzu. Vážte si to. Mnohé mestá toto nemajú, že by v sebe mali prítomných aj reholníkov, aj gréckokatolíkov. Môžete vďaka tomu vnímať pestrosť a krásu rôznych tradícií a navzájom sa nimi obohatiť. A to vás privedie bližšie k Pánovi.

▪ **Chceli by ste na záver niečo popriať čitateľom nášho farského časopisu?**

Prajem čitateľom časopisu Bartolomej i všetkým obyvateľom Prievidze Božie požehnanie, veľa radosti, aby ste sa tešili z každého dňa a mali sa radi. Lebo práve tam, kde sme, sa začína Božie kráľovstvo, tam sa začína večnosť. A my sme jej tvorcami. Nezabúdajme na to.

Text: Michaela Laurincová

Foto: Mária Melicherčíková a M. Laurincová

Gréckokatolícky kňaz Jozef Durkot, autorka rozhovoru Michaela Laurincová a vладыka Milan Lach v pastoračnom centre na fare v Prievidzi

Vladyka Milan Lach, SJ (1973) - je člen Spoločnosti Ježišovej a slovenský gréckokatolícky biskup. Narodil sa v Kežmarku. Absolvoval Teologickú fakultu Trnavskej univerzity v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený v roku 2001. Po vysviacke pôsobil v komunite jezuitov v Košiciach a od roku 2004 študoval na Pápežskom východnom inštitúte v Ríme, kde v roku 2009 získal doktorát. V roku 2013 bol vysvätený za biskupa. Pôsobil najskôr ako pomocný biskup Prešovskej archieparchie, potom istý čas ako biskup gréckokatolíckej eparchie Parma v štáte Ohio v USA. V roku 2023 ho pápež František vymenoval za pomocného biskupa Bratislavskej eparchie.

Čo budeš robiť v Advente?

- **Elenka (49 r.):** „Advent je pre mňa najkrajším obdobím v duchovnom živote. Mám skúsenosť, že v Advente Boh dáva človeku nové veci. Preto sa budem snažiť mať oči otvorené a načúvajúc srdce pre Boží hlas a Božie vedenie.“
- **Majka (62 r.):** „Určite by som chcela viac času venovať čítaniu Svätého písma, tráviť viac času s Pánom v hlbšom zamyslení. Tráviť viac času s rodinou a priateľmi.“
- **Monika (36 r.):** „V Advente by som sa chcela každý deň stretnúť s Pánom vo svätej omši a pripravovať sa na ten krásny čas Vianoc. A tiež sa chcem snažiť, aby v našej rodine vládla pohoda, pokoj, radosť, láska, aby sme mali požehnané a milostiplné vianočné sviatky.“
- **Ľubka (62 r.):** „V Advente nás Ježiš vyzýva, aby sme sa stali nástrojmi pokoja a lásky. Každý deň máme príležitosť šíriť dobrotu v jednoduchých gestách.“
- **Andrejka (51 r.):** „V adventnom čase budem chodiť na rorátne sväté omše, obmedzím čas na sociálnych sieťach, prečítam si knižku od pátra Vellu a budem častejšie brať do rúk Sväté písmo.“
- **Anka (52 r.):** „Pripravovať sa srdcom a dušou na Vianoce. Aj popri každodennej práci v zamestnaní a v rodine. Boh je na prvom mieste.“
- **Ľubomíra (77 r.):** „Pieť obľátky a viac sa modliť za mier a pokoj vo svete.“
- **Sr. Mária (60 r.):** „Budem tráviť dni pri nohách Panny Márie a ďakovať za všetko, čo mi Boh dáva cez Pannu Máriu. Budem kontemplanovať Máriinu krásu a dobrotu k nám a tiež ďakovať Bohu, že nás tak miluje. Chcem sa modliť aj za chorú sestru Helenku.“
- **Margarita (66 r.):** „Budem sa zbavovať nepotrebných vecí, viac sa venovať duchovným veciam, modlitbe za rodinu, zvlášť za vnúčatka a nevestu.“
- **Renáta (76 r.):** „Budem ďakovať za Božiu dobrotu a ak to bude Božia vôľa, túžim sa dožiť Vianoc. Budem sa modliť, aby sme sa zišli doma celá rodina aj s vnukom a dám sa objat' Jezuliatkom pri jasličkách v modlitbe na kolenách. Chcem sa viac venovať modlitbe za kňazov.“

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagáňová

„Prvým odkazom Adventu i celého liturgického roka je spoznať Boha, ktorý je nám nablízku a povedať mu: ‚Opäť sa priblíž!' On sa chce k nám priblížiť, ale ponúka sa, nevnučuje sa. Je na nás, aby sme mu neúnavne vraveli: ‚Príd!' Je to na nás, táto adventná prosba: ‚Príd!'“

Advent nám pripomína, že Ježiš prišiel medzi nás a zasa príde na konci čias. Ale pýtame sa, čo osožia tieto príchody, ak nepríde dnes do nášho života? Pozvime ho. Osvojme si typické adventné zvolanie: ‚Príd, Pane Ježišu!' (Zjv 22,20)

Týmto vyzvaním sa končí Apokalypsa: ‚Príd, Pane Ježišu!' Môžeme ho povedať na začiatku každého dňa a často ho opakovať - pred stretnutiami, štúdiom, prácou, pred vážnymi rozhodnutiami, ktoré nám treba urobiť, v dôležitých chvíľach i v skúškach: Príd, Pane Ježišu!

Kratučká modlitba, ale vychádza zo srdca. Vyslovme ju v tomto čase Adventu, opakujme ju: ‚Príd, Pane Ježišu.'“

Z homílie pápeža Františka na prvú adventnú nedeľu 29.11.2020, www.vaticannews.va/sk

Vykročme v ústrety naplňaniu nášho poslania

Zástupy sa na Jána obracajú s otázkou: „Čo máme robiť?“ (porov. Jn 3,10-18) Sú to zástupy kajúcnikov, ktorých pritiahlo Jánovo kázanie a túžba po očistení: vojaci, boháči, verejní hriešnici. Tí, ktorí podľa ľudského hodnotenia a skúseností mali najďalej k duchovnému a morálnemu životu.

Z Jánových úst počujeme odpoveď, ktorá sa dotýka ich každodenného života. Ako si môžeme všimnúť, nepožaduje, aby ľudia odišli zo sveta a napodobňovali ho v jeho nezvyklom štýle. Skôr ich nabáda, aby sa vrátili do svojho normálneho života, lebo práve tam sa musí každý človek pripraviť a upriamiť cesty pre Boží príchod. Každý má zostať na svojom mieste a robiť to, čo robil doteraz - ale iným spôsobom.

Kladenie si otázky

Vojaci a hriešnici, ktorí položili Jánovi túto otázku, sa môžu otvoriť spásu, ak budú žiť čestne a prestanú zneužívať svoje postavenie. Keď príde Ježiš, stanú sa práve oni prvými svedkami spásy, ktorá sa im ponúka bez ohľadu na to, či splňajú podmienky. Je im jasné, že obrátenie zahŕňa viac než len zmenu zmysľania. Prebúdza sa v nich nový štýl konania.

Preto si otázku: „Čo máme robiť?“ kladú nielen osoby, ktoré si vypočuli Jánovo kázanie, ale aj tí, čo počuli prvú Petrovú kázeň po Zoslaní Ducha Svätého. Bolesť im prenikla srdce a oni povedali Petrovi a ostatným apoštolom: „Čo máme robiť bratia?“ (porov. Sk 2,37).

Danú otázku si kladú aj tí, ktorí hľadajú spásu, napríklad znalec zákona: „Učiteľ, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?“ (Lk 10,25) Podobne sa pýta strážca väzenia, ktorý bol v noci svedkom toho, ako všetkým väzňom padli putá: „Páni, čo mám robiť, aby som bol spasený?“ (porov. Sk 16, 25-33)

Premena zmysľania a konania

V duchu otázky „Čo máme robiť?“ sa niesla aj evanjelizácia a krstná príprava prvotnej Cirkvi. Ved' krst nie je iba

obvyčajný rituál. Má byť znakom hlbokej zmeny zmysľania a konania.

Ján nemá moc odpúšťať hriechy. Má však moc ukázať hriešnosť, vzbudiť potrebu pokánia, a tak pripraviť srdcia na pôsobenie Syna človeka, ktorý tú moc má a bude krstiť ohňom Ducha Svätého.

Ján Krstiteľ v skratke predkladá klasickejšiu prorockú cestu k obráteniu: bratstvo v spravodlivosti a v solidarite. Ježiš túto cestu zavŕši v 6. kapitole Jánovho evanjelia, keď sám seba predloží za vzor - Syna, ktorý svojím životom uskutočňuje Otcovo milosrdenstvo.

Pred Pána sa treba postaviť s čistým srdcom, ale nie s prázdnyimi rukami, ako na to poukázal Bruno Ferrero v poviedke *Čisté ruky*: „Jeden človek predstúpil po smrti pred Pána. Hrdo mu ukázal svoje ruky: „Pane, pozri sa mi na ruky, aké sú čisté!“ Pán sa usmial a s nádychom smútku povedal: „Je to pravda, ale sú aj prázdne.““ Autor k textu pripája aj nasledujúce poučenie: „Vezmi do svojich rúk iné ruky. A pevne ich zovri. Zachránime sa spoločne. Alebo sa nezachránime vôbec.“

Skutočná zmena je teda nielen tá, ktorá vychádza z premeneného vnútra, ale sa aj navonok prejavuje premenenými skutkami a novým správaním. Až vtedy sa obnovuje zem a nastávajú mesiášske časy. Vytvára sa priestor, aby sa rozhorel, aby nás pokrstil a „po-Krstil“ Duch Svätý.

Otvorenosť Božiemu pôsobeniu

Konverzia, zanechanie svojho egoizmu a obrátenie sa k Bohu, sa musí prejavovať aj primeraným správaním. Ak sa niekto pýta, čo má zmeniť, znamená to, že si už uvedomil, čo robil zle, a chce dokázať svoju úprimnosť a zmenu vo svojom

srdci. Môže to spraviť napríklad týmito spôsobmi:

- Prehodnotí svoje skutky a správanie a vykročí na cestu zmeny a zlepšovania sa, ktoré sa prejaví skutkami pokánia.
- Prijme základnú zásadu na ceste k Bohu, ktorá vedie nevyhnutne cez blížneho. Bude sa učiť ohľaduplnosti a ochote pomôcť tým, ktorí to v danej situácii potrebujú.
- Uvedomí si zodpovednosť za svoje konanie a vzťahy. Viac si všíma ľuďi okolo seba a je k nim spravodlivý.

Toto všetko vie človek uskutočniť iba vtedy, keď sa otvorí Božiemu pôsobeniu a nechá sa viesť Duchom Svätým, ktorý nás učí všetkej pravde. Otázka: „Čo máme robiť?“ by nás mala nasmerovať k tomu, čo slovami vyjadril pápež Ján Pavol I.: „*Boh nechce, aby sme boli jedno-ducho iba dobrí; chce, aby sme boli celkom a celkom svätí. Ale chce, aby sme tú svätosť dosiahli nie robením mimoriadnych vecí, ale skôr obyčajnou, riadnou*

činnosťou. Mimoriadny musí byť iba spôsob, akým to robíme. Môžeme byť svätí aj na ulici, v úrade, v dielni; ide o to, aby sme si svedomito plnili povinnosti z lásky k Bohu a radostne, aby sa každodenná práca stala nie ‚dennou tragédiou‘, ale skôr ‚denným úsmevom‘.“

Vykročme teda v ústrety naplneniu nášho poslania v duchu myšlienok pápeža. Adventné obdobie je dobrou príležitosťou prejsť si podrobnejšie spytovanie svedomia alebo výklad Desatora a jeho požiadaviek. Majme odvahu využiť tento adventný čas na posilnenie našej viery lepším spoznaním právd viery, aby sme objavili, ako môžeme plnšie prežívať zmenu nášho vnútra v konaní skutkov z lásky k Bohu a blížnym.

Jozef Repko

Použitá literatúra:

Silvano Fausti, Nad evangeliem podle Lukáše; Brunno Ferrero, Kruhy na vode; Marián Gavenda, V sile Slova, rok C.

ADVENT
2024

Piaristický
Kostol
Najsvätejšej
Trojice
v Prievidzi

Raráty
+ raňajku

V STREDU: 04. 12./ 11.12./ 18.12.

Pozývajú pátri piaristi, Piaristická fraternita a komunita piaristickej školy

Za Kikou

V sobotu 16. novembra nás po ťažkej chorobe vo veku 44 rokov navždy opustila naša farnička a dlhoročná členka Bartolomejčiat Kristína Žiaková. Ešte v auguste minulého roka nám do Bartolomeja napísala krásne svedectvo o svojom živote vo farnosti a začiatkoch v Bartolomejčatách. Teraz prostredníctvom jednej z nás adresujeme list my jej. Odpočívaj v pokoji, Kika!

Milá Kika, prihovám sa Ti a viem, že ma počuješ. Aj keď si tieto riadky nikdy neprečítaš, sú adresované Tebe.

Poznáme sa dlho, veľmi dlho, viac ako 30 rokov. Tvoja otvorenosť pre vzťahy Ťa robila neprehliadnuteľnou. Bola si všade, kde sa niečo dialo. Nečudo, vždy si bola k dispozícii a ochotná pomôcť. Tvoje otvorené a štedré srdce nikoho neodmietlo a Tvoja úprimná výrečnosť priťahovala ľudí všetkých generácií i stavov. Možno i preto si sa rozhodla zasvätiť Bohu a slúžiť aj na misiách v Albánsku. Práve tam si Ťa však našla ťažká choroba... Liečila si sa a po rokoch si konečne počula vytúžené slová: uzdravená. Považovala si to za zázrak.

Boh si ťa viedol rôznymi kľukatými cestami. Ty si však všetko znášala s pokorou, lebo si vedela, že čo Pán pošle, z toho vždy plynie nejaké požehnanie. Obetovala si svoju bolesť i to, že si znova ako laik nastúpila do bežného života. Bola si skvelá pani učiteľka v škôlke. Viem to, poznám deti, ktoré si učila a tak veľmi ľúbila. S láskou na Teba spomínajú...

Keď sa už zdalo, že Tvoje životné cesty sa konečne vyrovnávajú, prišla ďalšia rana - choroba sa vrátila. A to v oveľa agresívnejšej forme ako predtým. Ty si to však opäť odovzdala „tam hore“ a nevzdávala sa. Neustále si pomáhala, kde sa dalo, zvlášť pri záchrane duší i ľudí, ktorí sa zdali byť stratení. Prišli sme ťa navštíviť domov a Ty si nám namiesto ponosovania sa spravila kávu a pýtala si sa, ako sa máme my. Chcela si vedieť, čo nás bolí a uistovala si nás o svojich modlitbách.

Boli sme si navzájom veľkou oporou. Nepotrebovali sme k nášmu priateľstvu veľa,

stačilo len byť. A denne sme boli prepojené modlitbou.

Ako partia z farského kostola máme za sebou neuveriteľne veľa nezabudnuteľných zážitkov, na ktoré sme s Tebou ešte pred pár dňami spomínali. Bola si práve v nemocnici a mala si neskutočné bolesti, ale my sme sa spolu veľa smiali. Aj napriek bolesti si bola stále pozitívna. Bola si bojovníčka a zároveň hlboko odovzdaná do Božej vôle. Vedela si, že je to veľmi vážne, ale išiel z Teba hlboký pokoj.

V sobotu nadržanom 16. novembra si mi prišla do sna a chcela si sa so mnou rozprávať. Po prebudení prišla správa, že si pred chvíľou odišla k Pánovi. Priznám sa, chýbaš mi... Aj teraz mi tečú slzy po tvári... Poslednú plánovanú návštevu u Teba doma som už nestihla.

V utorok 19. novembra sme sa stretli naposledy v pozemskom živote. Prišli sme sa s Tebou rozlúčiť... Bola som pri Tebe, no Ty si neodpovedala na to, čo som Ti hovorila. Dalo sa to cítiť iba srdcom. Pri všetkej tej bolesti sa však stalo niečo úžasné. Opäť si nás spojila - farskú partiu spred 30 rokov. Boli sme tam s Tebou - a po pohrebe spomínali. I napriek slzám sa zrazu pred Domom smútku ozýval smiech. Nie, neboli sme neúctiví. Len sme zrazu prostredníctvom Božej prítomnosti boli my s Tebou a Ty s nami. A opäť sme cítili tú úžasnú silu pravého spoločenstva, ktoré pretrvá.

Všetci veríme, že už si v náručí Kráľa a bolesti sú preč. Budeme v posolstve Tvojho života pokračovať ďalej, až kým sa opäť nestretneme. A Ty si už hlboko užívaj tú nekonečnú Lásku... Dovidenia v Nebi.

Tvoja Matka (Matilda Turanská)

„Môj život plynul jednoducho, radostne a šťastne až do momentu, keď sa mi rakovina objavila znovu. Vďaka sile a úteche byť súčasťou Božieho plánu a i cez utrpenie mi Pán poslal úžasných ľudí, ktorí ma neustále podporovali, posilňovali a prejavovali silu Božieho požehnaní a úprimnej lásky, potrebnej k ‚prebudeniu života‘. Chválím Boha i Pána Ježiša s Nepoškrvrnenou Matkou za to, že ma vrátili späť.“

(Kristína Žiaková, úryvok z textu Mala som to šťastie spoznať Bartolomejčatá uverejnenom v Bartolomeji v auguste 2023)

Vianočný zázrak

Svedectvo

Bol koniec novembra a náš syn odchádzal na ročné štúdium anglického jazyka do ďalekej Austrálie. Ako rodina sme pripravili štedrovečerné posedenie o tri týždne skôr, aby sme boli spolu. V láske a modlitbe. Mama, otec, sestra a stará mama. Nechýbal kapor, zemiakový šalát či vianočné koláčiky.

Do Prahy sme ho vypravovali - mama a stará mama. Ťažké to bolo lúčenie... No boli sme plné dôvery v Božiu pomoc a ochranu. S ružencom v ruke sme prosili Pannu Máriu, aby si ho skryla pod svoj ochranný plášť. Po dvoch dňoch sa nám ohlásil, že prišiel v poriadku. Ďakovali sme Bohu. Ubytovanie však mal zarezerované iba na mesiac.

Pomaly sa blížili Vianoce a končila sa rezervácia ubytovania. Opäť sme vrúcne zdvihli ruky k modlitbe v dôvere, že Pán sa postará. A on sa postaral.

Presne na Štedrý deň sa náš syn musel vystaňovať. Jeden kolega - Ind z brigádnickej práce - mu síce sprostredkoval podnájom, ale mohol sa doň nastáňovať až na Štedrý večer. A tak si s kuframi, bez jedla a vody sadol na zem pod palmy v jednej z ulíc.

Na Slovensku sa ľudia na Štedrý deň schádzajú k jasličkám, tu sa schádzali grilovať do záhrady. V ruchu veľkomesta ho vyrušilo malé dievčatko a podalo mu s úsmevom jedlo. Bol dojatý, že si ho v tej chvíli niekto všimol. Postupne sa k nemu schádzala celá rodina a priali mu

„Merry Christmas“ (Veselé Vianoce). Prichádzali aj ďalšie deti a tiež sa pridávali k prianiam.

V tej chvíli si spomenul na koledovanie Dobrej Noviny na Slovensku, kde celé roky chodil v mrazoch, niekedy v daždi aj so sestrou a mládežníkmi zvestovať narodenie Jezuliatka do rodín. Vždy to bolo radostné a povzbudzujúce. Ani tu ho Panna Mária neopustila a skryla ho pod svoj ochranný plášť. Prišiel večer a on sa mohol nastáňovať do nového bývania.

Pre celú našu rodinu boli aj tieto Vianoce príkladom a posolstvom veľkej Božej Lásky a Milosrdenstva, že dobrý Boh nás nikdy neopustí, keď mu v dôvere odovzdáme naše životy. Z hĺbky srdca sme volali na Pána: „Ježišu, celkom ti odovzdávame syna, vnuka, postaraj sa o všetko. S láskou ďakujeme.“ A zažili sme veľký a tichý zázrak. Zázrak dôvernej odovzdanosti.

S Pannou Máriou - Božou Rodičkou sa modlime: „Nech sa mi stane podľa tvojho slova.“

Anka Gálová ml. a Anka Gálová st.

Pane, zmiluj sa

Modlitba „Pane, zmiluj sa“, známa aj ako Kyrie eleison, patrí medzi najstaršie časti kresťanskej liturgie. Jej korene siahajú do raného kresťanstva a ešte hlbšie, do židovskej bohoslužobnej tradície, kde boli prosby o Božie milosrdenstvo neoddeliteľnou súčasťou modlitieb.

Východný pôvod tejto modlitby je zjavný aj v tom, že je v gréčtine, ktorá sa uchovávala aj v latinskej liturgii, napriek tomu, že ostatné časti omše boli postupne preložené do latinčiny.

Prípravná modlitba

Výraz „Kyrie eleison“ pochádza z gréckeho jazyka a znamená „Pane, zmiluj sa.“ Táto fráza bola pôvodne používaná pri procesiách a liturgických zhromaždeniach ako aklamácia, ktorou sa veriaci obracali k Bohu so žiadosťou o milosrdenstvo a pomoc. V Rímskej ríši sa Kyrie eleison stalo súčasťou liturgie, keďže grécky jazyk bol na východe ríše dominantný a výraz mal univerzálne pochopenie. V rímskej liturgii sa začlenila do omše približne v 5. storočí. Aj keď omša prešla postupnou latinčini- záciou, Kyrie eleison zostalo nezmenené, čím sa zvýraznila jeho starobylosť a úcta k pôvodnej tradícii. Táto prosba sa pôvodne recitovala alebo spievala viackrát za sebou, pričom bola vnímaná ako prípravná modlitba, ktorá volala Božie milosrdenstvo na spoločenstvo ešte pred začiatkom čítaní zo Svätého písma.

„Pane, zmiluj sa“ nie je len jednoduchým zvolaním o odpustenie hriechov. Obsahuje v sebe hlbokú prosbu o Božie milosrdenstvo a zároveň vyjadruje pokorné uznanie ľudskej závislosti na Bohu. Zároveň ide o akt chvály, pretože keď prosíme o Božie milosrdenstvo, vyjadrujeme vieru v jeho nekonečnú dobrotu a moc.

Pokánie i hymnus

V liturgii má „Pane, zmiluj sa“ dvojaký význam. Na jednej strane ide o výzvu k pokániu, ktorá nás pripravuje na počúvanie Božieho slova a slávenie Eucharistie. Na

druhej strane ide o hymnickú modlitbu, ktorou chválime Krista ako Pána a Záchrancu. Trojité zvolanie (dvakrát „Pane“, dvakrát „Krisťe“, dvakrát „Pane“) pripomína Najsvätejšiu Trojicu a vyjadruje úctu voči každej z troch Božských osôb.

Modlitba „Pane, zmiluj sa“ je úzko spätá s litanickým spôsobom modlenia. V ranej Cirkvi sa totižto v úvode slávenia Eucharistie vymenovali mnohé mená svätých, pri ktorých ľud volal Kyrie eleison. Loretánske litánie alebo Litánie ku Všetkým svätým, obsahujú podobné prosby o Božie milosrdenstvo, pričom každá prosba vrcholí nejakou aklamáciou. Tieto zvolania sú odpoveďou na konkrétne výzvy, v ktorých veriaci volajú o Božiu pomoc pre rôzne potreby.

Litanický charakter Kyrie eleison v omši pripomína túto dynamiku: kňaz predkladá prosby a zhromaždenie odpovedá aklamáciou. Tento dialóg ukazuje na vzťah medzi Bohom a jeho ľuďmi: kým človek prosí, Boh počúva a ponúka svoje milosrdenstvo. V modernej dobe, keď sa často spoliehame na vlastné schopnosti a technológie, je zvolanie „Pane, zmiluj sa“ pripomienkou, že sme ako ľudia obmedzení a potrebujeme Božiu milosť. Táto modlitba nás učí pokore a otvára nás voči Božej činnosti v našich životoch. Prostredníctvom tejto jednoduchej prosby sa pripájame k nekonečnému prúdu generácií veriacich, ktorí volali o Božiu pomoc.

„Pane, zmiluj sa“ teda nie je iba historickým reliktom, ale živým a aktuálnym zvolaním. Keď ho počas svätej omše vyslovujeme alebo spievame, pripájame sa k univerzálnej modlitbe Cirkvi, ktorá vyjadruje túžbu po Božom milosrdenstve a hlbokú túžbu po jednote s Kristom.

Oto Dokoupil, kaplán

Tip pána kaplána:

Keď prichádzame na svätú omšu, ak je to možné, pokúsme sa prísť o niekoľko minút skôr, aby sme tento čas do začiatku slávenia mohli využiť na stíšenie sa a prípravu svojej mysle i tela na stretnutie s našim Pánom. Ak sme prišli aj s nejakým rodinným príslušníkom či priateľom alebo známym, zostaňme aj napriek tomu v tichu a dôležité myšlienky, ktoré si chceme povedať, si nechajme na potom, aby sme sa sami neukrátili o čas potrebný pre vstup do Božej prítomnosti.

Zasvätení pestovateľa a chovateľa (2. časť)

V roku 1835 nakreslil člen piaristického rádu Antonius Štefka (Anton Štefka 1777 - 1850) vedutu, ktorá zobrazuje perspektívny pohľad na Prievidzu, Bojnice a ich okolie. Hoci nejde o presné kartografické dielo, predsa nám ponúka veľmi vzácne informácie. Okrem iného napríklad aj predstavu o tom, aká veľká bola v minulosti piaristická kláštorná záhrada.

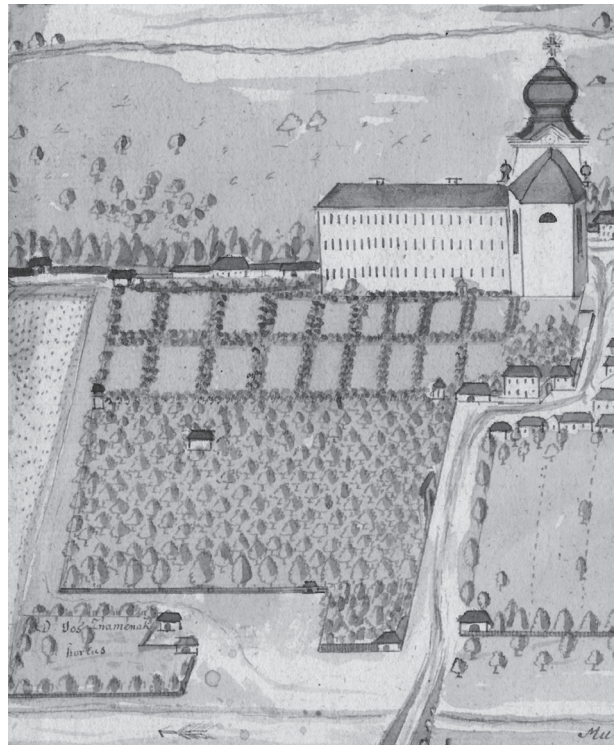
V roku 1666 sa začalo západne od prievidzského námestia s budovaním komplexu piaristického kláštora s kostolom, rozľahlou zeleninovou a ovocnou záhradou a murovanou ohradou so štyrmi baštami. Grófica Mária Františka Pálffyová, rodená Khuen de Belassi, kúpila od prievidzského meštána Lukáša Hlaváča sad, kde boli vytyčené základy budúcej stavby. Zakúpené boli tiež sady od Juraja Letavaia a iných občanov, určené pre budúcu kláštornú záhradu.

Kláštorná záhrada

Na Štefkovej kresbe vidíme južne od kostola veľkú záhradu, ktorej časť siahala takmer až po rieku Handlovka. Tá sa v tom čase nazývala Mútna. Predpokladáme, že Štefka mal dobrú predstavu o rozlohe tejto záhrady, a tak jej znázornenie nie je prehnané. Je veľmi pravdepodobné, že na tejto ploche dopestovali piaristi, prípadne ich pomocníci dostatočné množstvo ovocia, zeleniny, vyrábali vlastné víno. Kresba tiež zachytáva záhradnú ohradu s niekoľkými objektami, záhradnou kaplnkou, resp. Božími mukami.

Je isté, že časť ohrady bola murovaná, keďže v pôvodnej piaristickej kronike sa píše: „10. mája 1693 sa strhla obrovská nočná búrka. Dôsledkom povodne

sa spodný múr našej záhrady zrútil na dvoch miestach.“ V tom istom roku prileteli tiež veľmi husté roje kobyliiek, ktoré však boli „vďaka Bohu vyhnané

Štefka Antal. Veduta Prievidze a okolia 1835. Archív maďarského piaristického múzea.

a spôsobili menšie škody, ako sa očakávalo.“
No v roku 1695 došlo k nečakanej udalosti. „V júni fúkal ľadový severný vietor, po ktorom nasledovala silná zima, takže nielen v Prievidzi, ale aj v celom Uhorsku a iných krajoch utrpeli obrovské škody na stromoch, úrode a vinohradoch.“

Piaristi - chovatelia

Presunieme sa ale v čase, do pre nás blízkeho 20. storočia. V tomto čase už bola rozloha kláštornej záhrady následkom postupnej výstavby značne zredukovaná, hoci aj na starších záberoch môžeme stále vidieť pomerne veľké množstvo ovocných stromov tu rastúcich.

Po nastolení totalitného režimu a s ním aj pozemkovej reformy z roku 1948 došlo k vyvlastňovaniu pozemkov a znárodňovaniu majetkov. Táto reforma mala silne postihnúť aj prievdzských piaristov. V roku 1949 prichádzajú o 51 ha a 39 m² pozemkov. Mesto malo tieto pozemky, ako aj pozemky vyvlastnené od súkromných osôb, využiť v akcii „5 M“ (akcia na výstavbu športového štadióna a ulice v Prievidzi). Piaristi sa napriek týmto nepriaznivým podmienkam ďalej snažili venovať svojej činnosti. Okrem toho chceli tiež finančne prispievať do pokladne rehole aj štátu kvalitným chovom hydiny.

V roku 1949 mali piaristi v Prievidzi široké chovateľské aktivity po celej ČSR. Svedčia o tom mnohé žiadosti chovateľov z Trnavy, Trenčína, ale aj z Čiech, o zakúpenie plemena Plymouth-Rock, ktorým piaristi disponovali. Z tohto chovu požadoval štát kontingenty (povinné dodávky). Piaristi v Prievidzi chovali 50 nosníc a v roku 1949 odviekli 3305 vajec.

V čase znárodnenia

4. apríla 1950 boli piaristi pozvaní na znárodňovacie konanie bývalého podniku Carpathia, kde mali tiež svoje pozemky. 19. apríla zobrali na vedomie rozhodnutie komisie vo veci ich znárodnenia.

V roku 1952 ostala pri kláštore záhrada o výmere 68 árov a 52 m². Mala byť ponechaná bývalému rektorovi kláštora Jozefovi Churovi, ktorý tu aj naďalej pôsobil. Ten sa dohodol na jej užívaní s miestnym JRD, ktorého bol členom. Keďže bol nadšencom a odborníkom v chove sliepok, chcel v tom pokračovať v spolupráci s družstvom. Zástupcovia JRD na spoluprácu pristúpili.

Záhrada za kláštorom piaristov bola až do roku 1958 vedená na ich rehoľu, hoci tá oficiálne na Slovensku neexistovala už osem rokov. Parcela záhrady mala byť použitá na výstavbu kultúrneho domu.

V roku 1953 odovzdal Slovenský náboženský fond záhradu do úžitku rímskokatolíckej fare v Prievidzi. Časť záhrady využívala osemročná škola ako ihrisko, v ostatnej časti boli hospodárske budovy, ovocné stromy a kríky, ktoré využíval Chura a JRD.

19. marca 1959 bola bývalá záhrada rehole piaristov ohodnotená na čiastku 32 489,20 Kčs. Jej celková výmera bola 42 árov a 52 m². Hodnota ovocných stromov a kríkov bola odhadnutá na 25 686 Kčs. Majetok bol vyňatý spod užívania správy kostola a bol prevedený pod správu MNV v Prievidzi.

Pavol Schmidt

Zdroje:

SCHMIDT, Peter. Rehoľa piaristov na Slovensku a ich činnosť v rokoch 1945 - 1960. Diplomová práca. Katolícka univerzita v Ružomberku, 2001.

Kronika prievdzského kolégia. Dostupné na internete: <http://wiki.scolopi.net>

MATÁKOVÁ, Barbora. Pamiatky. In Monografia mesta Prievidza, Štúdio Harmony, s. r. o. Banská Bystrica, 2013, s. 236.

...tri otázky pre nášho farníka Michala Kveta, finalistu ocenenia ESET Science Award

Mnohí z nás ho od malička vídali v službe - najskôr v kostole u piaristov v spevokole Rosnička, teraz vo farnosti Prievidza-mesto. Málokto však tuší, že Michal Kvet nie je len taký náš „nenápadný slúžiaci farník“. V skutočnosti je to osobnosť vedy, prácu ktorej si všimli už aj odborníci.

1

Nedávno si bol nominovaný medzi troch finalistov ocenenia ESET Science Award v kategórii Výnimočná osobnosť vedy do 35 rokov. Čomu konkrétne sa venuješ vo svojom výskume?

Výskumu v oblasti informatiky, konkrétne databázovým systémom a analytike. Zjednodušene povedané, pracujem na tom, ako efektívne spracovať a uchovať veľké množstvo informácií a ako v nich rýchlo vyhľadávať. Okrem toho sa zúčastňujem viacerých zahraničných projektov v oblasti informatiky. Som aj učiteľom na univerzite a práve výučba študentov informatiky je ťažiskom mojej práce.

2

Hoci si napokon toto ocenenie nezískal, mnohí tvoji priatelia a známi ti v komentároch vyjadrovali uznanie a podporu ako inšpiratívnej osobnosti. Isto ňou si i v našej farnosti. Čo ťa motivovalo zapojiť sa do služby v nej?

Dostal som sa medzi troch najlepších v danej kategórii, čo považujem za úspech a ocenenie mojej práce a veľmi si to vážim. Na Slovensku máme veľa inšpiratívnych a múdrych ľudí, len často sa o nich nehovorí.

Čo sa týka služby v rámci farnosti, pôsobím na viacerých frontoch. Začalo to v čase, keď vznikla myšlienka opäť založiť mládežnícky zbor. Keďže ma ozvučenie veľmi baví, ponúkol som túto službu. Ďakujem vedúcej zboru Matke Humajovej za výbornú spoluprácu. Neskôr som bol oslovený „oživiť“ fotogalériu na farskej stránke. Postupne som prebral i správu internetovej a facebookovej stránky farnosti.

Odjakživa som sa snažil pôsobiť aktívne v oblastiach, ktoré sú mojimi hobby, a chcel som, aby neboli len záľubami mne pre radosť, ale boli aj prínosom pre ostatných a pre farnosť.

3

Témou tohto čísla Bartolomeja je otázka, ktorú v evanjeliu kládli rôzne skupiny ľudí Jánovi Krstiteľovi: „Čo máme robiť?“ Čo máme robiť, aby sme podobne ako ty nezakopali svoje talenty?

Tento rok sme sa v Bartolomeji venovali rôznym službám. Každý z nás má možnosť pomôcť farnosti. Možností je veľa a každý si môže vybrať tú, v ktorej sa cíti najlepšie a ktorá ho baví a naplňa. No a potom pridať k tomu odvalu a chuť sa zlepšovať, ale aj ochotu prijať záväzok a byť spoľahlivým a zodpovedným.

Tak by som chcel povzbudiť čitateľov, aby si našli cestičku angažovania sa vo farnosti. Stačí len otvoriť oči alebo sa opýtať kňazov či aktívnych laikov. Lebo práve takýmito (veľakrát aj drobnými a „neviditeľnými“) službami či dobrovoľníckymi aktivitami slúžime nielen farnosti, ale hlavne Pánu Bohu. V konečnom dôsledku to všetko robíme z lásky k nemu.

Rodisko sv. Jozefa Kalazanského

Peralta de Calasanz, Španielsko, 22.2.2018

„Je to pre mňa španielska dedina!“ Možno ste už počuli toto slovné spojenie použité na označenie niečoho, v čom sa hovoriaci nevyzná. Nevieť, kde to má pôvod a ako šofér sedemmiestneho auta som sa obával, ako sa na španielskom vidieku zorientojem. Z Barcelony sme vyrazili z požičovne áut rovno na diaľnicu do Aragónska. Tu na predhorí Pyrenej leží maličká španielska dedina s menom Peralta de la Sal.

„Je ráno 8:11, nad obcou Almunia de San Juan vychádza slnko neskôr, lebo sme takmer pri nultom poludníku. Za plotom sa pri ceste pasie konik a v studenom vzduchu sa zráža para z jeho nozdier. Necelých 70 km severne sa týčia zasnežené štíty Pyrenej. Teraz vo februári si neviem predstaviť, že tu môžu byť v júli veľké horúčavy a suchá.“

Pustovňa sv. Bartolomeja

O tejto ceste som už podrobne písal v apríli 2018, dnes sa zameriam na iné miesto. „Po obede v mestečku Monzón sme zamierili do Peralta de Calasanz, kde býva len cca 200 obyvateľov. Na kopci sa tlačia na seba domy oddelené úzkymi uličkami. Zaparkujeme a pešo stúpame nahor až na skalu s pustovňou sv. Bartolomeja. V lúčoch slnka klesajúceho k obzoru vidíme nádherne osvetlený kraj. Navôkol vrchoviny so skalami, krovinami a lesmi. Na juhozápad za terasovými poľami v údolí a niekoľkými pahorkami leží Peralta de la Sal. Vidíme komplex budov piaristov z provincie Emauzy na mieste, kde sa v roku 1556 narodil Jozef Kalazanský. Pod nami je kostol Sant Cebriá.“

Začiatok Kalazanského cesty

Kamenné múry pustovne i kostola sú dost staré na to, aby tu boli v čase detstva zakladateľa piaristických škôl. Tie skaly, lesy, lúky a polia mohli byť miestom, kam chodil so svojimi kamarátmi. Aj vtedy,

keď sa ako 5-ročný vybral hľadať diabla, ktorého chcel zahubiť. A možno sa tu zastavil cestou domov niekedy počas štúdií v Estadille, ktorá je za susedným pohorím, kde býval a študoval až do svojich 15 rokov. Potom už odišiel na univerzitu do Léridy. V tomto kraji však bol začiatok jeho cesty - intelektuálnej i duchovnej, ktorá ho potom dovedla až do Zátiberia v Ríme, kde založil prvú bezplatnú školu.

Peralta nie je známa ako pútnické miesto, no pre piatich z nás, ktorí sme tam boli pred šiestimi rokmi, to bol vtedy netušený začiatok novej cesty. Dnes je jeden z účastníkov novicom v reholi piaristov a ďalší štyria tvoria malé spoločenstvo Pavol ako členovia Piaristickej fraternity.

Marek Šimurka

Kostol v Peralta de Calasanz

Zdroje: Giordano, F. Sv. Jozef Kalazanský. *Životopis. Slovenská provincia rehole piaristov*. s. 235. 1994; Spinelli, M. *Svätý Jozef Kalazanský. Priekopník vo vzdelávaní pre všetkých. Rehoľa piaristov na Slovensku*: Nitra. 1997. s. 206. ISBN 978-80-972759-9-0; https://es.wikipedia.org/wiki/Peralta_de_la_Sal

Tvarožník

Postup: 37 dkg hladkej múky, 25 dkg stuženého tuku (Palmarín, Hera, Helia...), 12 dkg práškového cukru, 1 vanilkový cukor (ak máme zvyšný žltok, môžeme pridať), zamiesime cesto, rozgúľame, dáme na veľký plech a napoly upečieme. Potom potrieme marhuľovým džemom a dobrou, nie veľmi sladkou tvarohovou plnkou z $\frac{3}{4}$ - 1 kg tvarohu.

Potom vyšľaháme piškótové cesto: 7 žltkov, 8 dkg kryštálového cukru, trošku vody, šľaháme, kým sa cukor nerozpustí. Zvlášť šľaháme tuhý sneh, do ktorého zašľaháme 8 dkg kryštálového cukru, pridáme k žltkom a opatrne premiešame. Nakoniec primiešame 18 dkg hladkej múky a navrstvíme na tvarohovú plnku. Z piškótového cesta môžeme trochu odobrať do vrecúška a nastriekať mriežky. Pečieme v miernej rúre asi 30 minút. Vychladnuté pokrájame a pocukríme.

Štedrák

Suroviny: 60 dkg polohrubej múky, 25 dkg stuženého tuku (Palmarín, Hera, Helia...), 10 dkg práškového cukru, 2 žltka, z 2 dcl mlieka a 3 dkg kvasníc kvások

Postup: Spolu zmiesime, necháme nakysnúť, potom rozdelíme na 4 diely a ľubovoľne plníme, napríklad:

1. **plnka** - 20 dkg maku, 15 dkg práškového cukru zmiešame, môžeme pridať aj slivkový lekvár. Po navrstvení pokropíme mliekom.

2. **plnka** - 20 dkg orechov, 15 dkg práškového cukru, 1 vanilkový cukor zmiešame. Po navrstvení pokropíme mliekom.

3. **plnka** - $\frac{1}{2}$ kg tvarohu ľubovoľne ochuteného (alebo pridáme 2 hrste kryštálového cukru, 2 vanilkové cukry, 2 vajcia, citrónovú šťavu asi z $\frac{1}{2}$ citróna, spolu spracujeme až pred nanesením na tretí diel). Prikryjeme štvrtým dielom a doružova upečieme. Vychladnutý pokrájame a pocukríme.

Orechové rezy s piškótovým vrškom

Suroviny a postup: 2 vajcia, 8 dkg práškového cukru, 15 dkg Palmarínu, 35 dkg polohrubej múky, $\frac{1}{2}$ balíčka prášku do pečiva, šťava a kôra z $\frac{1}{2}$ citróna, všetko spolu zmiesime na hladké cesto, ak treba, dáme asi na $\frac{1}{2}$ hodiny do chladničky. Potom ho rozgúľame, uložíme na vymastený, múkou vysypaný plech, potrieme džemom a navrstvíme plnku, ktorú sme zmiešali z 20 dkg mletých orechov, 15 dkg práškového cukru, 3 polievkových lyžíc sirupu a 1 dcl rumu.

Piškótové cesto: 4 vajcia, 8 dkg kryštálového cukru, 10 dkg polohrubej múky, trošku prášku do pečiva, citrónová kôra. Žĺtky vyšľaháme s $\frac{2}{3}$ cukru a trochou vody dopeniasta. Z bielkov a zvyšného cukru vyšľaháme tuhý sneh, spojíme so žĺtkami, pridáme citrónovú kôru, múku s práškom do pečiva, opatrne premiešame, rozotrieme na plnku a upečieme. Vychladnuté polejeme čokoládovou polevou.

Neistotu vystriedala istota

Blahoslavená Alžbeta Vendraminiová

Keď dosiahla dospelosť, očakávalo sa od nej, že sa vydá. Namiesto toho prežívala vnútorné nepokoje, váhania, ba až muky. Alžbeta Vendraminiová nevedela, čo má robiť. Má poslúchnuť rodičov? Alebo od nej Boh žiada čosi iné?

Bl. Alžbeta Vendraminiová sa narodila 9. apríla 1790 v Bassano di Grappa v Taliansku ako siedma z dvanástich detí. Jej otec bol bohatým statkárom, matka zas pochádzala z významného benátskeho grófskeho rodu. Mohli si teda dovoliť zabezpečiť jej kvalitné vzdelanie. To získala u augustiniánok vo svojom rodnom meste.

Zbožnosť a askéza

Ako pätnásťročná sa Alžbeta vrátila domov. Rodina práve prežívala finančnú krízu ako dôsledok všeobecného hospodárskeho úpadku. Po stabilizovaní situácie však začala vážne uvažovať o vhodnom ženíchovi pre svoju mladú dcéru. Alžbeta váhala. Nebola si istá, či ju Boh volá práve do manželstva. Chcela preto odísť do kláštora ku kapucínkam, ktoré sa starali o osirelé dievčatá, a svoje rozhodnutie si premyslieť. Rodina s tým ale nesúhlasila. Alžbeta sa o splnenie svojej túžby bojovala bez slov - zbožnosťou a askézou. Po dvoch rokoch sa rodina s jej rozhodnutím zmierila. Alžbeta zložila reholné sľuby terciárok a pôsobila v sirotinci ako vychovávateľka a učiteľka.

Františkánske terciárky

V roku 1826 musela Alžbeta sirotinec opustiť. Brat jej pomohol nájsť si miesto učiteľky v útulku pre siroty v Padove, no ona sa stále nemohla zbaviť vnútorného chaosu a nepokoja. Naozaj je toto to, čo má v živote robiť? Odpoveď napokon našla vďaka správcovi útulku, kňazovi Aloisovi Moranovi. Predostrela mu svoj plán na založenie kongregácie, ktorá by sa venovala nielen výchove a vzdelávaniu mládeže, ale tiež starostlivosti o chorých. On ju pochopil a podporil a neistotu v jej živote konečne vystriedala istota.

Alžbeta zanechala svoju prácu učiteľky a spolu s dvoma spoločníčkami začala v chudobnej štvrti, považovanej za jednu z najhorších v meste, v dome patriacom biskupskej kúrii, prijímať dievčatá na výchovu. Svoju činnosť začala 10. júla 1828. Počet dievčat čoskoro narástol na 160. Doobeda sa učili podľa školských osnov a popoludní sa venovali ručným prácam využiteľným v domácnosti.

Alžbeta so spoločníčkami bola začlenená do tretieho františkánskeho rádu pod dohľadom minoritov. V roku 1830 prijali reholné rúcho a o rok neskôr zložili reholné sľuby ako Františkánske terciárky sv. Alžbety.

Silná a pokorná

Alžbeta bola veľmi pokorná a láskavá, mala silnú povahu. Vyberala si často tie najťažšie práce a veľa sa modlila. Bola si vedomá toho, že všetko dobré, čo koná, koná vďaka Božiemu pôsobeniu v nej.

Dosiahla nielen výborné výchovné výsledky, ale vynikala tiež v starostlivosti o chorých. Vždy k nim pristupovala s láskou, hoci sa k nej nesprávali vždy s vdakou a často mali priveľké nároky. Ona v nich však videla druhého Krista.

Napokon sama ochorela. Kvôli zápalu kľbov začala chodiť s paličkou, neskôr ju po dome vozili na pojazdnom kresle. Aj v tomto stave však druhým dokázala vliať silu a nádej. Zomrela na zlyhanie srdca 2. apríla 1860 v Padove.

Pápež Ján Pavol II. blahorečil Alžbetu Vendraminiovú v roku 1990. Pri tejto príležitosti zdôraznil, že bez váhania „zanechala

pohodlie rodinného a spoločenského života, aby sa venovala opusteným a núdzným mladým dievčatám v najchudobnejších mestských štvrtiach“. Povedal tiež, že pre toto svoje dielo čerpala impulzy zhora. „Blahoslavená Alžbeta Vendraminiová nás učí, že tam, kde je silná a mocná viera, aj láska k blížnemu nepozná hranice.“

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 3, www.catholica.cz

Foto: www.imagomundi.biz

Spomienky

Dňa 13. decembra uplynie deväť rokov, čo si náš Pán povolal do svojej vlasti nášho milovaného **Ignáca Bomboša**. Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tiché modlitby.

S láskou spomína celá rodina.

Výročná svätá omša bude v sobotu 14. decembra 2024 o 16:30 hod. vo farskom Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi.

Dňa 10. decembra uplynie trinásť rokov, čo nás opustil náš otecko a starý otec, pán **Štefan Gašparík**.

Dňa 25. marca 2025 uplynie osem rokov, čo nás opustila naša mamička a stará mama, pani **Jarmila Gašparíková**.

S láskou a úctou na nich spomínajú a o modlitbu prosia všetkých, čo ich poznali, dcéra Jarmila a syn Štefan s rodinami.

Zádušná svätá omša za oboch bude 10. decembra 2024 vo farskom kostole v Bojniciach.

*Odpočinutie
večné daj im,
ó, Pane...*

Dňa 21. decembra 2024 uplynie rok, čo od nás navždy odišiel **Ing. Peter Buchcar**.

S láskou si na našho spomínajú manželka, deti, vnúčatá a pravnúčatá.

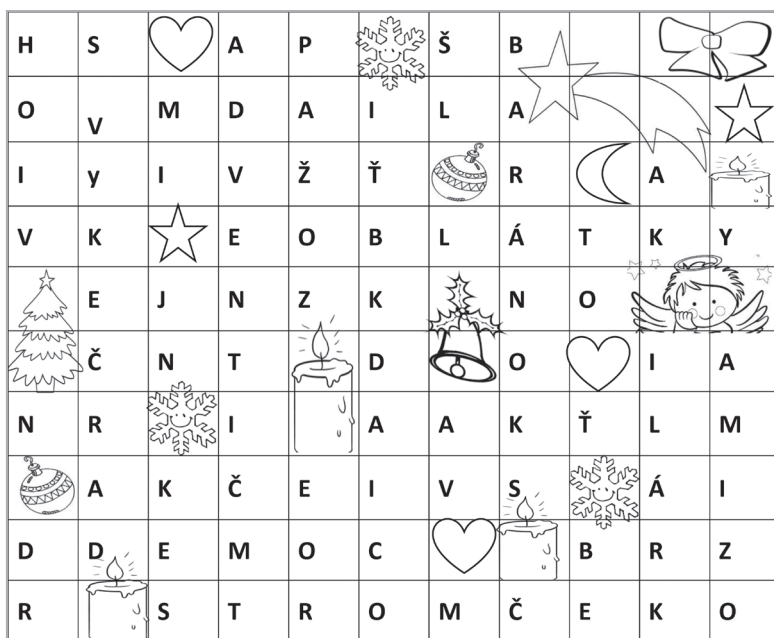
Ahojte, kamaráti!

Ani sme sa nenazdali a máme tu ADVENT! Čas pokoja, radosti a očakávania. Aj keď sa možno všetci okolo nás naháňajú za darčekom a vianočné prípravy pomaly vrcholia, je načase spomaliť. Spomaliť a zamyslieť sa, čo je v živote naozaj dôležité! Darčeky? Koláče? Alebo pokoj, láska a čas strávený v kruhu najbližších...

Myslím si, že ak sa nám podarí zachovať si pokoj, dokážeme Advent prežiť v radosti a v láske. Vtedy sa pokoj narodí na Vianoce aj v našich srdciach. Čo teda máme robiť, aby sme si dokázali zachovať pokoj? Odpoveď nájdete v tajničke „omaľovanko-osemsmerovky“...

PS: Moji milí, tento príspevok som si pre vás pripravila spolu s mojimi kamarátkami Saškou a Simonkou, ktoré sa vám aj naďalej budú prihovárať v tejto vašej rubrike 😊. Spoločne vám prajeme požehnané a milosťou naplnené Vianoce!

Evka

POUŽITÉ SLOVÁ:

- ADVENT
- JEŽIŠ
- HVIEZDA
- DARČEKY
- BARÁNOK
- STROMČEK
- KRÁLI
- ZIMA
- SVIEČKA
- VENIEC
- OBLÁTKY
- MED

6.12. Sviatok sv. Mikuláša
 8.12. Nepoškvrnené počatie Panny Márie
 24.12. Štedrý deň
 25.12. Narodenie Pána
 26.12. Druhý sviatok vianočný
 30.12. Sviatok Svätej rodiny
 31.12. Silvester

Rubriku
 pre deti
 pripravila
 Eva
 Trepáčová

K R Í Ž O V K A

Výrok matematika Johna Lennox: „Keď Newton objavil zákon gravitácie, nepovedal: ‚Ja mám zákon, (dokončenie v tajničke).‘ On napísal Principia Mathematica, pravdepodobne najvýznamnejšiu prácu v celých dejinách vedy.“

Pomôcky: adut, niente, adamit, ER, Jalta, Šonov	Ročné obdobie	Batéria	Epona, trachea, ATB, bleu, NU	Zvuk pri vŕhovaní jazyka, napr. na kone	Hustý dážď	Tamten, on	Vlákna na šitie	Asia Zero Emission Community (skratka)		Vták s dlhším krkom, hydina	Časť, oblasť	Fluór (chemická značka)
1. časť tajničky			Čo reguluje množstvo svetla Teraz, práve						Kopa, zástup, dav Rímskych 1000			
Úsilie o zjednotenie kresťanských cirkví												2. časť tajničky
Trápíte									Predstava v spánku			
Hláskovanie písmena M			Samec svine Tvar odevu, stříh						Rieka na východe SR, prítok Laborca	ŠPZ okresu Košice Obruba šiat		
Nos niektorých cicavcov, napr. psa						Fosfor (chemická značka)	Otrok	Ulica (skratka) Tromf v kartách			Výkon (značka) Nič, žiadny po taliansky	
	Popevok Trochu vyštrbil, narušil			Príslovka oveľa, omnoho	Zvinutý zvä- zok priadze Elektrický odpor (zn.)							
Náhfad (vlastný), mienka						Minerál arzičnan zinočnatý Predložka						
Najmenšia časť prvku					Výrobky na ochranu nôh Vojenský hist. ústav					Iniciály spe- váka Erosa Mesto na Kryme		
Obec v Česku						Keltská bohyňa chovateľov koní	Skrýto, kradmo Ženské meno 26. 7.					
Priedušnica									Antibiotiká (skratka) Údiera, mláti			
Označenie polomeru		Zrakový orgán	Áno hovorovo Krvná skup.	Ústav pamäti národa				Modrý po francúzsky				
3. časť tajničky					Osobné zámeno Tiež (spojka)			Informačné technológie (skratka)			Joule (skratka) 13. písmeno gr. abecedy	
Orientálna úprava okrasných rastlín								Meno Jana v datíve Sila (značka veľičiny)				
Živočišny tuk				Osobné zámeno			Železo (chemická značka)			Rozum		

Tajnička z minulého čísla znie: „každý jeden deň“.

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika od 28. októbra do 1. decembra 2024

Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:

Alex Cagáň
Ella Šustr
Nina Mizeráková

Manželstvo uzavreli:

Vojtech Völgyi - Michaela Šerfözövä

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Jozef Kováč, 77 r.
Mária Vaňová, 83 r.
Emília Foltánová, 66 r.
Anton Čačko, 91 r.
Antónia Ištoková, 89 r.
Simeon Grigorov, 83 r.
Juraj Vurčík, 92 r.
Kristína Žiaková, 44 r.
Ludovít Samson, 81 r.
Vladimír Motúz, 68 r.
Rastislav Šabík, 54 r.
Vladimír Oláh, 42 r.
Vojtech Kohút, 82 r.
Matúš Vančo, 82 r.
Oľga Lacková, 84 r.
Božena Hostačná, 71 r.

Požehnané prežitie Vianoc
a nový rok plný Božích milostí
Vám želá redakcia
časopisu Bartolomej.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,70 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori:
Jozef Repko, Oto Dokoupil,
Jozef Durkot, Peter Valachovič,
Elena Cagáňová, Anna Gálová, Štefan
Kollár, Anežka Kútiková, Mária
Melicherčíková, Peter Pikulík, Mária
Pytlová, Mária Suríková, Eva Trepáčová

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Peter Melicherčík
str. 2 - Mária Melicherčíková
str. 3, 38 - Silvia Kobelová
str. 39 - animátori
str. 40 - Juraj Maroši

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Víkendovka birmovancov v Kostolnej pri Trenčíne, 15. - 17. novembra 2024

Škovránky na návšteve v Leviciach, 22. novembra 2024

